

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyitólér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, márczius 27.

Ma számunk több közleményet:

- Vezéreltek: Ingó alapok.
- A képviselőház ülése.
- A waggongyár közgyűlése.
- A transzválai háború.
- Apponyi Albert felolvasása a nemzetközi békebíráskodásról.
- Az Ugron-párt öt pontja.
- Az ipari szeszgyárak sérelme.
- Három megye érdeke.
- Keglevich, a ravasz intendáns.
- Tárca: A viaszbaba halála. Irta: Szomaházy I.
- Regény-Carnok: Egy titkos rendőr kalandjai. Irta: Conan Doyle.

Ingó alapok.

Budapest, márczius 26.

(Dsk.) A közös ügyek zárt kapuit, melyeken belül annyi jogos közérdek védelme volt eleddig biztosítva, folyton döngetik. Megnyugvásul szolgál konstatálnunk, hogy nem a magyar Botond bárdja hasít e kapun nagy lékeket, hanem a perfid osztrák nemzetiségek harcában kiélesített újfajta fegyverek.

Ennélfogva az Ausztriával való közjogi és közgazdasági viszonyunk még mindig a levegőben függ s az osztrák belpolitikai zavarok hatásait mi is nagy mértékben érezzük. A magyar országgyűlésen szerencsére egészségesebb viszonyok uralkodnak, mint az osztrák Reichsrathban. Itt most legalább nincs obstrukció. De azért igen lassan halad előre a szükséges dolgok intézése s a legfontosabb reformokra nem marad idő. Az ország nagyon meg-

sínyli ezt fontos közgazdasági érdekeinek háttérbe szorulása és közállapotainak rendezetlensége folytán. — Innen támadnak mostan újabb nehézségeink. A közös kormányok egyetértő terve ugyanis az, hogy a delegációk ezuttal már májusban ülészenek. Tehát a magyar országgyűlésnek is meg kell választani a delegációt és pedig még áprilisban. De hogy ezt megtehesse, előbb be kell várni a mostani ülészakot, mert a fenálló törvény és gyakorlat értelmében a delegáció megválasztása csak egy ülészakra történik. Az ülészakot azonban bezárni nem lehet addig, míg a költségvetést végig nem tárgyalják. A költségvetési tárgyalások lassúsága nemcsak azért kelt aggodalmat, mivel, ha április végéig nem lesz kész a költségvetés, akkor újabb meghatalmazásra fog szükség lenni, hanem aggodalmat kelt a május hóra tervezett delegációkra való tekintetből is.

Es az oka az ülések elhatározott meghosszabbításának. Valóban nagyon szertorlódnak a teendők s június végéig alig lehetséges a legszükségesebb dolgokat elintézni. Hiszen még újabb magyar kvóta bizottságot is kell választani, mely tárgyalhasson az osztrákokkal, nem mintha remény volna rá, hogy a majd ismét összehívandó Reichsrathban keresztül lehet vinni bármely kvóta egyezményt, hanem csupán azért, hogy hivatalosan megállapíthassák a „tárgyalások” eredménytelenségét s ezzel meglegyen a jogalap

az újabb királyi döntésre. Mert tudvalevőleg a Reichsrathot, mely az utóbbi napokban is csinált botrányokat, az osztrák kormány márczius 17-én elnapolta. Csehek, németek nem békültek ki, a Reichsrath képviselőházával boldogulni nem lehetett. A kibékülést most Prágában folytatják, a cseh tartománygyűlés ülései alatt az ujonczozási törvényt megszavazták, a delegáció tagjait is megválasztotta a Reichsrath. Ez is valami eredmény, hanem kvóta-bizottságra is szükség volna, mert ő Felsége csak az év első felére állapította meg a kvótát, julius elsejétől pedig az alkotmányos tényezők döntésére bízta. Mivel a Reichsrath majd csak husvét után, majd májusban gyűl össze, kérdés, hogy elég idő-e a hátralevő két hónap a kvóta-tárgyalásokra.

Ing az alap, melyen fejlődésünk eddig biztosítva volt. Nem is kérdés, hogy megdőlését melyik fél bánja meg jobban . . .

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 26.

Rövid ötnegyed óra alatt végzett ma a képviselőház a honvédelmi tárca költségvetésével. Fél 12-re már báró Fejérváry Géza, a ma is daliás honvédelmi miniszter alig győzte fogadni a szívélyes üdvözléseket, a mikkel az egész kormánypárt részéről elárasztották.

Csupán Komjáthy Béla mondta el panaszait

TÁRCA.

A viaszbaba halála.

Irta: Szomaházy István.

Kis leány, mond hát el, mi panaszod? — szolt a kétszillagos segédfogalmazó, aki reggeltől délig az ügyes-bajos cselédek dolgait intézte el a kerületi kapitányságnál.

A pesztonka szépege állt meg a hatalmas ur íróasztala előtt, néhány pillanatig nagyokat nyelt, majd lassu hangon, vérvörös ábrázattal susogta el a fogalmazónak a panaszát.

— Kezét csókolom, két héttel ezelőtt álltam be a nagysághoz, mint pesztonka. A kisebbik urfi mellett voltam, mert a nagyobbik már hatéves és iskolába jár; Samu ur, a nevelő kíséri mindennap oda-vissza. Eleintén kisse furcsán esett a nagyságáék házirendje, mert én eddig gyermekkoromtól kezdve, mindig közönséges magyar nagyságáknál szolgáltam.

— Hát milyen volt az új gazdád házi- rendje? — kérdezte szórakozottan a segédfo- galmazó.

— Olyan furcsa volt, hogy az első napok- ban halálra untuk magunkat egész délelőtt az urfival együtt. A nagyságáék csak hajnaltájt tértek haza, délután kettőig aludtak, s mikor az ebédet elvégezték, elmentek a kávéházba. A Rozenberg-kávéházba mentek, ami gyönyörű

szép kávéház, kezét csókolom, s ott van a Csö- möri-uton, a pályaudvar mellett. Egyszer én is ott voltam az urfival s tejes kávét ittunk, czuk- rozott kalácsossal . . .

A segédfogalmazó türelmetlenül félbeszaki- totta a bőbeszédű gyermeket.

— Kis leány, csak azt mond el, ami a dologra tartozik. Láthatod, hogy még más pa- naszosok is várakoznak odakünn az előszo- bában!

— Kezét csókolom, akkor nap is a kávé- házból jöttem, úgy röviddel négy után lehetett, mert a teljesember épp akkortájt szokta hozni a kis urfinak az ozsonnarávalót. A nagyságos ur levetette a czilinderét és a fekete kabátját, a nagysága pedig azzal adta ki nekem a se- lyemruhát, hogy jól kitisztítsam, mert külön- ben elkerget. Amíg én a drága ruhát óvatosan kivettem a konyhába, a nagyságáék átöltözök- tek a munkához . . .

— Micsoda munkához?

— Hát kezét csókolom, úgy alkonyat be- álltával szoktak beállani mind a ketten a mun- kába. A nagyságos ur fölveszi a talpatlan czi- pőt, a foltos nadrágot, melyből kilátszik a tér- de, a piszkos, penészes kalapot, az arczát pedig czinóberrel kifesti. Megkövetem alásan, olyan csunyává lesz ilyenkor, hogy az első napon, tisztesség nem esik mondván, megundorodtam tőle. A nagysága meg fakó kalmukrokolyát, ki- foszlott parkettréklit ölt magára, a haját pedig, amelyet ebéd után a fodrászkisasszony szokott

rendbehozni, tükör előtt, nagy fáradtsággal ösz- szeboglyozza . . .

— E szerint valami színészpárnál szolgálsz ugy-e, kis leány?

— Nem, kezét csókolom . . .

— Hát ne kérsd magad, hanem mondjad meg szaporán, hogy mivel foglalkoznak?

A pesztonka tágranyított szemmel bámult a barátságos fogalmazóra.

— Nem mondtam még? A nagyságos ur is, meg a nagyságos asszony is kéregető koldus. A nagyságos ur a Lipótvárosban koldul, a nagyságos asszony pedig a Józsefváros ur há- zait járja sorra naponkint a kis Gáspárral . . .

A rendőrtisztviselő, aki eddig csak unott hivatali arczczal hallgatta a pesztonka elbe- szélését, most egyszerre előrehajolt a karos- székében.

— Koldusok? Ebéd után kávéházba jár- nak és drága ruhát viselnek, alkonyat idején pedig mint rongyos kéregetők csalják lépre a jószívű embereket? Beszélj kis leány, beszélj mert érdekes dolgokat mondasz! Hát a kis urfit is magukkal veszik, mikor koldusutra in- dulnak? . . .

— Nem, kezét csókolom, a kis urfi velem is arad . . .

— De hisz az imént azt mondtad, hogy Gáspár is a nagyságával megy . . .

— Igenis . . .

— Hát nem az urfit hívják Gáspárnak?

— Oh, dehogya az urfit, dehogya azt téns fogalmazó ur . . . Gáspár az a siketnéma viasz-

a szélsőbálnak, végül a szelid szelbali gróf Benyovszkynak néhány megjegyzése után véget ért a vita, mire a honvédelmi miniszter válaszolt a nála megszokott éllel, szellemesen és hazafiasan. Beszédét zajos, lelkes éljenzés követte.

A részletes tárgyalás során csupán Pichler szólalt fel a közös vezérkar tárgyában, de a miniszter erre is olyan megnyugtatólag válaszolt, hogy a függetlenségi párt sem talált semmi ellenvetésre való. Hogy történeti hűséggel referáljunk, még Polczner Jenőt kell felemlitenünk, a ki sűrű közbeszólásokkal tarkította a miniszter beszédét.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Darányi Ignác és Lukács László miniszterek. A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

A honvédelmi költségvetés.

Szerb György előadó ismertette s elfogadásra ajánlotta a költségvetést.

Komjáthy Béla: A honvédség szellemének elkorcsulása felett panaszkodik. Legnagyobb bajuk az, hogy a véderőben a hagyományos osztrák szellem uralkodik, annak fejlesztésével felhagyni nem akarnak. (Igaz! a szelbalon.) Ebből következik, hogy a hazafiságot a honvédségben elfojtani akarják. Ugy tűnik fel, mintha fenn még mindig bizalmatlanok volnának velünk szemben, holott a magyar nemzetnek a király iránti loyaltása egy a hazaszeretettel. Bizony pedig inkább volna a nemzetnek oka bizalmatlannak lenni. (Helyeslés a szelbalon.) Csodálkozok, hogy annyi nyugdíjazás fordul elő a honvédségnél; lehetetlen, hogy ezt a terhet a szolgálati érdekek megindokolni lehetne. Önálló magyar hadsereget kíván, ez felel meg a magyar állam önállóságának. A költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés a szelbalon.)

Benyovszky Sándor gróf: A honvédség szállítására iránt érdeklődik s azt szeretné tudni, hogy a katonai gyakorlatok alatt munkaképtelenné vált legénységről történik-e gondoskodás?

A honvédelmi miniszter beszéde.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter: Az önálló hadsereg tárgyában már többször nyilatkozott. A nemzet nagy többsége is a mai állapotot tartja a helyesnek . . .

Polczner Jenő: Erőszakos választások!

Fejérváry báró miniszter: A választások mellékes szerepet játszanak itt.

Polczner: Hát a katonaság kirendelése?

Fejérváry báró: Ha önálló hadsereg volna, akkor is lenne kirendeltség. (Derültség.) Mert rendnek muszáj lenni. (Élénk derültség.)

A nemzeti aspirációknak éppen a honvédség felállításával feleltek meg. Így aztán előmozdították azt is, hogy egy nagy, hatalmas véderő áll az ország és a monarchia rendelkezésére.

A hazafias szellemet a közös hadseregtől elvitatni nem lehet. Hogy ellenzéki szellem nincs benne, az csak előnyére válik. (Derültség.) Csak nem kívánják az urak, hogy a katonaságnak ellenzéki szelleme legyen? (Derültség.)

Ami a nyugdíjakat illeti, kijelenti, hogy a nyugdíjazás csak szolgálati érdekből történik. Itt-ott előfordul, hogy erkölcsi indokok is forognak fenn, de ez ritkaság.

Polczner Jenő: Svarczgelb felfogás!

Fejérváry Géza br.: Akár schwarczgelb, akár nemzeti, mindig köteleességtudó. A katonának ez az első feladat. Az önálló hadsereg óriási pénzbe kerülne. Elhiszi, hogy a szelbal szívesen elviselné a költségeket, de kérdezzék meg az illetékes tényezőket, mily óriási terhek szakadnának a nemzet vállára.

Polczner: Majd előteremténék mi (Zajos derültség.)

Fejérváry Géza br. miniszter: A mi a szállítást illeti, 18 év előtt, a mikor államtitkár lettem, alig szállítottak valamit Magyarországról, de azóta hál' Istennek óriási haladás történt. Lehetőleg mindent, a fegyverektől a bakkancsokig, hazai gyártmányt használnak a honvédségnél. (Zajos helyeslés.) Magyarországon 3000 kisiparost foglalkoztatnak. Csak hogy a hadseregnek a mozgósításra is kell gondolni s erre az esetre a gyáriparral kellett szerződést kötni. A kisiparosokon mozgósítás esetén való szállításra csak úgy lehetne még inkább segíteni, ha szövetkezetekbe lépnének egymással. A gyakorlatokon munkaképtelenné váltakon a törvény értelmében segítenek s legalább ellátásukról gondoskodnak. A költségvetés elfogadását kéri. (Zajos helyeslés jobbról.)

Elnök a vitát bezárja.

Következett a részletes tárgyalás.

A kerületi parancsnokságnál

Pichler Győző szólal fel: Igazuk volt, a mikor károsnak vallották a közös hadseregbeli tiszteknek a honvédséghez való áthelyezését. Ime, most a mikor közös vezérkart egyesítet-

ték, a vezérkarba 24 honvédtisztet tettek kik közül 22 a közös a hadseregből tétetett honvédséghez és csak kettő olyan, a kik dettől fogva is honvédtisztek voltak. Kérdi, igaz-e ez?

Br. Fejérváry miniszter: A törzstiszti folyamannak az a rendeltetése, hogy a századkat magasabb katonai kiképzésben részesítse. A törzstiszti tanfolyamot elvégzettek közül lyeznek át tiszteket a vezérkarba. Megl hogy a 24 tisztt közül tényleg 22 régebbet zös hadseregbeli volt, de erről neki a mi ternek abszolote semmi tudomása sincs, csak az érdemet és kvalifikációt veszik tettebe. Hogy a honvédség szellemét a hadseregbeli tisztek meg nem ronthatják zonyítja az is, hogy a honvédtisztkarnak pán 6 százalékát képezik a közöshadsereg áthelyezett tisztek. Ez a kis százalék nem ronthatja meg a szellemet? (Tetszés ról.) A vezérkarba pedig csak azokat a védtiszteket tették át, a kik a honvédsé tették le a törzstiszti vizsgát. Sérelem nem történt. (Élénk helyeslés.)

Ezután minden további vita nélkül gadták a részletes költségvetést. (Zajos zés. Felkiáltások: Eljen Fejérváry.)

Holnap a pénzügyi költségvetést tárgyalja.

TAVIRATOK.

Kihallgatás a királynál.

Bécs, március 26. (Saját tud.)

A király ma az általános kihallgatás során többek között Beck báró vezér főnököt és Cholniewski grófot, Stefán hercegnő volt főudvarmesterét fogadt.

Tüntetés Grácban.

Grác, márc. 26. (Saj. tud. távirat)

Tegnap a városi plébánia-templomban Freund pater hitazonoklata után körülül 500 ember összeműlt és a Herzogsassén át énekelve a főtérrre vonult. zsef császár szobránál a rendőrség zavarta a tüntetőket és két embert lefoztatott.

baba, amelyik a nagysága mesterségéhez tartozik . . .

— Viaszbaba?

— Igenis, kezét csókolom. A nagyságos ur, meg a nagysága is csak Gáspárnak hívja s a gyerekek is a nevéen szólítgatják délelőttönkint, amíg a gazdáim alusznak. Gáspár ilyenkor odabenn van az ebédülő sublájában, de a két urfi elő-előveszi titokban, s az ebéd idejéig jóízűen eljátszogat vele . . .

— Miért mondod, hogy Gáspár siketnéma?

— Mert az idősebb urfi, akinek már sok esze van, elmesélte egyszer, hogy a viasz Gáspár az után a szegény baba után készült, amelyik a nagyságáék legelső gyermeke volt, s amelyik igazán siketnémának született . . . Az igazi Gáspár azonban két éves korában elpusztult s mivel a siketnéma gyerek jól jövedelmezett a mesterségben, az édesanyja elkészítette a viasz mását, még pedig messze, valami idegen városban, nehogy a kuncsaftjai megtudják . . . Azóta a viaszbabát is csak Gáspárnak hívják, épp úgy, mint az eleven kis siketnémát valaha . . . s a nagyságáék épp úgy szeretik a viaszbabát, mint ahogy az elevenet szerették .

— Honnan tudod, hogy úgy szeretik, kis leány?

— Kezét csókolom, úgy dédelgetik mind a ketten mintha valóságos élet laknék benne . . . Az elevenekre sohase néznek olyan jó szemmel, mint a sápadt, szótlan viaszbabára. Mindennap százszor is megköszönik neki, hogy őket ilyen kényelmes uri élethez segíti . . . Mikor egyszer a kis Gáspár balfüle letört, a nagysága épp úgy jajveszékelt, mintha a valóságos gyereket érte volna valami szerencsétlenség . . .

— Hát Gáspár segíti őket az uri módhoz?

— Igenis, téns fogalmazó ur.

— És hogy érted ezt kis leány?

— Ugy, kezét csókolom, hogy a nagysága a kis Gáspárt veszi ölbe, mikor délutánokként a rongyos ruháját felölti. Az uri házak sajnálkozva nézik a kendőkbe burkolt kis siketnémát, aki kábultan alszik a párnái között és senkinek se jut eszébe, hogy a kicsikét megtapogassa és fölkeltsse. A nagysága zsebébe csak úgy hullik a huszas és a korona, s vacsora után, mikor a fekete kávéval a bevételt összehámlálják, néha tizenöt-husz forint is összegyűl ezüstpénzben az abroszon . . .

A fogalmazó most már nyitott szájjal hallgatta a pesztonka beszédét, az irnok is keresztsbe fogta szájában a piszkos pennát, a kis leány pedig félénken folytatta:

— Tegnap, kezét csókolom, a rendes időben fölébredtek, s a nagysága kiszólt hozzám a konyhába, hogy hozzam be a kis Gáspárt és a nagyságos ur pupját . . .

— Micsoda pupot, te?

— A nagyságos ur pupját. Elfeledtem mondani, hogy a nagyságos ur pupot szokott tenni a foltos kabátja alá, s hogy a pup nappal szintén ott hever a sublában, a viaszbaba oldalán. Mikor a nagysága kiáltását meghallottam, egyszerre minden vérem a fejembe szállt . . .

— Megijedtél?

— Igenis, kezét csókolom. Azért ijedtem meg, mert az urfiak délelőtt szokás szerint a kis Gáspárral mulattak, s hanczurozás közben leejtették a viaszbabát: és a siketnéma a derekában kétfelé tört. De nemcsak, hogy kétfelé tört, hanem más baj is történt vele; a szőke feje behorpadt, az egyik üvegcseme kiesett, a jobblábáról pedig leszakadt a hüvelykujj. A szép baba oly csunyán megrokkant, hogy az

urfiak, ijedtükben elsöktek a Ranolder-utca a nagyanyjukhoz . . .

— Es bevitted a babát a nagyságának?

— Előbb odakünn tettem-vettem egy d big, majd egy pillanatra az jutott az eszembe, hogy a Dunának megyek. De később, mikor a nagysága megint kiáltozni kezdett a kis párárt, Istenbe ajánlott lélekkel a kötömbesem a törött babát s bevitettem a bálószobába asszonyomnak . . .

— Mit szólt hozzá az asszonyod?

— Előbb szótlánul rámeredt a viaszbabát majd egyszerre éktelen sivitásba tört ki. fuldokolt, jajve-zékelt, kiabált, mintha a szebb gyermeke feküdnék holtan a ravatban. Es olyanokat mondott, hogy minden hajams az égnek meredt . . .

— Miket mondott?

— Előbb a drágaságnak, egyetlen jószágomnak, a lelke gyönyörűségének mondta a viaszbabát, majd ott csókolta, ott ölelte ahol ért. Ugy sirt, hogy még a nagyságos ur is megijedtében a pupját . . . Aztán nekem eszemteljes erejéből ütni kezdett: csipett, a haját tépte, s gyilkosnak, meg szivtelen kutyának mondott. A szomszédok csak nagynehezen baditottak ki egy fertály óra mulva a kezét . . .

A pesztonka most megint aggasztóan aggatni kezdte a nyeldeköljét és támoogyva kapaszkodott a fogalmazó asztalában. A tiszteselő pedig öt krajczart vett ki a zsebéből s irnokot narancsért küldte a szomszédos házhoz. Aztán megsimogatta a kis leány borzasztó hátát s nyájasan így szólott hozzá:

— Jó, becsületes kis lány vagy és fogsz kapni két pirosbélű narancsot. Megérled, mert érdekes titkokat juttattál a rendőri birtokába.

A waggonyár közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 26.

Az aradi waggonyár közgyűlése simában folyt le, mint az különféle érdekelt és nem érdekelt oldalról jöendőlték. Volt támadás, de volt kellő védelem is. A támadásokat az e közgyűlésre lerándult Braun nevű bécsi részvényes, továbbá Müller Károly és Hirschl Zsigmond részvényesek intézték, főleg az ügyvezető igazgatóság ellen.

Braun Mór különösen az ujonnan kibocsátott részvények 210 frtos árfolyamát tette erős kritika tárgyává. Itt el is vetette a sulykot, a mennyiben ugy nyilatkozott, hogy e magas árfolyam meghatározása vagy rosszhiszeműség, vagy tudatlanság lehetett és ő az utóbbit hiszi.

Hieronymi Károly, a waggonyár elnöke, válaszában logikusan kimutatta, hogy Braun az utóbbit nem is hihette, mert akkor, midőn az új részvények kibocsátása megtörtént, a részvények tőzsde jegyzései jóval magasabban álltak a kibocsátási árfolyamnál. De máskülönben is tetszésében állott a részvényeseknek a részvényeket vagy átvenni — vagy át nem venni.

Müller Károly támadása már simább volt lényegére és formájára nézve is. Hibákat sorolt ő is fel, különösen a soproni gyár üzemét bírálta erősen. Kifogásolta azt is, hogy a jelentés nem okolja meg bővebben a veszteségek okait. Mindezekre nézve az elnök megnyugtatta Müller Károlyt, ki ismételt hangsúlyozta, hogy az igazgatóság iránt feltétlen bizalommal viseltetik és megnyugvással veszi tudomásul az adott felvilágosításokat. Hirschl is belenyugodott a válaszbba.

Különösen jó hatást tettek Tisza István igazgatósági tag szavai. Védelmére kelt a megtámadott ügyvezető igazgatóságnak, mely tapasztalatai szerint ugy technikailag, mint kereskedelmileg megfelel. Nem kell szerinte egy rossz esztendő folytán megijedni, a helyzet mindenesetre javulni fog. Utal a régi jó esztendőkre, melyeket az ügyvezető igazgató javára tud be. Hangsúlyozza az igazgatótanács szolidaritását az ügyvezető igazgatóval. Tisza gróf szavai jó hatást tettek a részvényesekre, kik a közgyűlés után arra a tudatra ébredtek, hogy nem kell egy rossz esztendő miatt kétségbe esni. Maguk között ventilálták a kérdést hogy tulajdonképpen igen magasak az értékcsökkenési leírások és hogy akkor, a midőn hatvanezer forint a veszteség, nem kellene mintegy kilencvenezer forintot leírni.

A közgyűlés lefolyása — mint már a bevezetésben mondtuk — sima volt és felmentő egyhangulag adták meg. Az igazgatóság tagjai sorába Schoeller Richard lovagot, Ausztria egyik legnagyobb és legképzettebb iparosát választották be, mit a részvényesek sorában a lehető legkedvezőbben kommentáltak és egy lendületesebb és jobb jövő zálogául tekintik. A hatvanezer forint veszteséget pedig az 1900. üzletévről írták elő.

A közgyűlésről a következő részletes tudósításunk számol be:

A közgyűlésen, mely délelőtt 10 órakor kezdődött, Hieronymi Károly valóságos belső titkos tanácsos, orsz. képviselő elnöklété alatt jelen voltak: Tisza István gróf, Vásárhelyi Béla, Zselénszky Róbert gróf, lovag Schoeller Richard (Bécs), lovag Hujze Alfonz (Bécs), Müller Károly, Hann Alajos, Révész Adolf, Hegedüs László, Walder Gyula, Ottenberg Tivadar, Böhm Andó, Révész Mór dr., Tedeschi Viktor, Domány József, Hirschl Zsigmond, Baum Mór (Bécs), Tolnai János dr., Steinitzer Pál dr., Ramor Lajos vezérigazgató és Joób Gusztáv irodafőnök.

Hieronymi Károly elnök üdvözli a megjelent részvényeseket s a szabályszerűleg összehívott közgyűlést, melyen 6982 részvény van képviselve 1393 szavazattal, határozatképesnek nyilvánítja s a Nachtnebel Ödön beteg, a jegyzőkönyv vezetésére Révész Mór dr.-t kéri fel.

Első tárgy az igazgatóság évi jelentése, melyet Révész Mór dr. olvasott fel. A jelentés egész terjedelmében így szól:

Tisztelt közgyűlés!

Az elmúlt VIII-ik üzletévben mind három gyárunk által számlázott gyártmányok értéke o. é. 3,925,329 frt 68 kr-ra, tehát az előző évvel szemben o. é. 839,753 frt 30 kr. csökkenés mutatkozik; mivel minden fáradozásunk dacára, az általánosan kedvezőtlen üzleti viszonyok mellett lehetetlen volt többi szállítást elnyernünk, habár a csekélyebb belföldi szükséglet által műhelyeinkben beállott kisebb mérvű foglalkoztatást fokozandó, a kiviteli szállításokat soha sem tévesztettük szem elől.

Az uralkodó rossz üzleti viszonyok, különösen pedig a drága pénzbeszerzés társulatunkat is érzékenyen érintették, ennek következtében sok nehézséggel kellett megküzdenünk, melyek a lefolyt üzleti év eredményére is hátrányos befolyást gyakoroltak.

Aradi gyár.

Ezen gyár o. é. 3,602,872 frt 10 kr. értékű árut számlázott és az általában igen nyomott árak folytán csak o. é. 105,589 frt 65 kr. nyereséget ért el, mely az alapszabályok szerint keresztül vitt o. é. 57,993 frt 01 krnyi leírás által o. é. 47,436 frt 64 kr-ra csökken.

Waggonépítő osztályunk bár az egész éven át meglehetősen egyöntetűen volt foglalkoztatva, mégis különösen a csekélyebb belföldi szükséglet folytán gyártási képességünk befolyásában kevés munkával voltunk ellátva, és még ezen kevés megrendelés nagyobb részét is csak igen nyomott árak mellett nyerhettük el.

A mozdonyépítő osztálynak a lefolyt évben elegendő munkája volt, mégis az erős hazai verseny következtében csak kevés belföldi megrendelést voltunk képesek elnyerni; sőt e versennyel még a külföldön is meg kellett küzdenünk és ugy a bel- mint a külföldön csupán kedvezőtlen árakat érthetünk el, csakhogy a szükséges megrendeléseket megszerezhessük.

A hid- és vasszerkezet építési osztály a múlt évi kedvezőtlen építkezési viszonyok következtében, csak csekély mérvben nyert foglalkoztatást, sőt időnként teljes munkahiány is állott be.

Fentebb felsorolt osztályok részére azonban már a folyó és részben a jövő évre mintegy 11,500,000 korona értékű végleges megrendelés van előjegyzésben, miáltal az egyöntetű foglalkoztatás már előre biztosítva van.

Soproni gyár.

O. é. 172,402 frt 92 kr. számlázás mellett, sajnos, o. é. 98,570 frt 31 kr. veszteséget eredményezett, mely az o. é. 16,751 frt 61 krnyi alapszabályszerű leírás után o. é. 115,321 frt 95 krt tesz ki.

Ezen kedvezőtlen eredmény oka abban rejlik, hogy e gyár csak az év második felében és részletenként az év végéig kapta meg a — már az 1898. évben megrendelt — szükséges különleges gépeket, — ennek folytán a gépészeti berendezés kiegészítéséig a gyártás nem lehetett racionális és miután így kellő mennyiségű árut sem gyárthatott, nagyobb forgalom nem volt elérhető.

Mindezekon kívül, még az ottani egészségtelen munkási viszonyok, valamint a lakatosárak rossz piaci árai is hozzájárultak ezen tetemes veszteséghez.

Borosjenői gyár.

A számlázott gyártmányok összege itt o. é. 150,054 frt 66 krt tesz ki, mi mellett a nyereség o. é. 7624 frt 49 kr; ezen nyereség az o. é. 5709 frt 04 krnyi alapszabályszerű leírás után o. é. 1915 frt 45 kr-ra száll le.

A múlt évi üzleti pangás alatt ezen gyár is szenvedett, mely körülmény nagyobb forgalom létesítését megakadályozta.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy ezen jelentésünket tudomásul venni kegyeskedjék és egész

igyekezettel azon leszünk, hogy társulatunk érdekeit minden tekintetben előmozdítsuk.

Elnök kéri a részvényeseket, nem kíván-e valaki a jelentéshez hozzászólni?

Steinitzer Pál dr. bejelenti, hogy Baum Mór kíván szólni, de mivel magyarul nem tud, engedelmet kér arra, hogy németül beszélhessen.

Baum Mór (Bécs) szintén engedelmet kér, hogy nem magyarul, az ország nyelvén beszél. Hivatkozik a magyarok vendégszeretetére, a melynél fogva el fogják venni ezt német Ismeretes, hogy a részvénytársaság a múlt év után osztalékot egyáltalán nem fizet, de különösnek tartja, hogy erről az évi jelentésben egyáltalán nincs téve említés, sem arról, hogy miért nincs nyereség és osztalék. Beszél aztán a részvények árfolyamának eséséről. Megütközik azon, hogy erről hallgat az évi jelentés és még sajnálkozást se fejezi ki felette.

Fölöttébb különösnek tartja, hogy oly rossz üzleti évben, mint a tavalyi, oly nagy összeget fordítottak beruházásokra. Körülbelül egy negyed millió forintot. Nem tudja, ingatlanokra, vagy más mire lett fordítva ez a beruházás, már pedig ingatlanok beszerzéséhez a közgyűlés jóváhagyása szükséges.

A soproni gyár foglalkozik ezután. Ha ugymond, ez a vállalat nem versenyes, miért folytatják tovább az üzemét? A mi az aradi gyárat illeti: a kis mérvű waggon-szállítást nem tudja megérteni. Minden lap a waggonhiányról beszél, a vasutak szükségletének 20%-át bérletből fedezik, miért nem lehetett ily viszonyok között nagyobb megrendelést szerezni? A magyar iparvállalatok újbeszerítési előnyben, még ha a külföldieknek olcsóbbak is az árai és az aradi waggonyár mégis alig tudott a magyar államvasutaktól rendelést kapni. Ebben a vezetőséget tartja hibásnak.

Párhuzamot von ezután a gráci s az aradi gyár között és sajnálattal konstatálja, hogy a hátrány az aradi gyár rovására esik.

Közismeretes, hogy az államvasutaknál a szükségletet felosztják a vállalatok között. Hogy az aradi waggonyár itt nem tudott nagyobb részt kapni, ez bizonyára a vezérigazgató mulhat. Ugy hallja, e tekintetben javul a helyzet, de nincs teljesen megnyugtató. A gráci gyárban egy kereskedelmi és egy technikai igazgató van, a kik egymást kiegészítik. Ha szükséges, kövessék itt is a gráci példát.

A részvénytőkének a múlt évben történt fölemelése is megérdemelt volna a jelentésben egy-két szót. Ezt a tranzakciót a rovatos kimutatásnál csak egy összeg jelzi, a tárczában maradt részvények tételénél. Tudjuk azt, hogy az aradi részvényesek a régi értékekkel — kedvezményül — a névértéknél 10 forinttal — ked-vezményül — a névértéknél 10 forinttal drágábban, 210 forintért kapták. Mért éppen 10 forinttal? Ily esetben az igazgatóság előzetes mérleget, számításokat szokott tenni s azok alapján állapítja meg a részvények árszóját.

Müller Károly a számbeli kimutatásokat illetőleg szintén abban a nézetben van, miben az előtte felszólaló, de már a Baum által használt erősebb kifejezésekben nem ért egyet, mert ő, mint részvényes, a legnagyobb tisztelettel és bizalommal viseltetik az igazgatóság iránt, abban a meggyőződésben, hogy jövőre helyes vezetéssel az igazgatóság üzleti szempontból kihasznál mindent, amit most kiaknázatlanul hagyott. A részvényesek nem annyira lelkesedéssel, mint inkább azért vásároltak waggonyári részvényeket, hogy vagyonukat jobban kamatoztassák, mint valamelyik pénzintézetnél. A jelentésből nem képesek megérteni hogy a múlt év miért záródik oly nagy veszteséggel. Hangsúlyozza újból, hogy feltétlen bizalommal van az igazgatóság iránt, de hogy ez a bizalom erősüljön, elvárta volna, hogy ekkora veszteséggel szemben a társulat vezetői ne dióhéjba burkoltan tárják elő az üzleti viszonyokat, melyekből legfeljebb csak azt lehet megérteni, hogy az aradi gyárban haszon van, de ezt a hasznot a soproni gyár teljesen felemészttette.

Igaza van Baum urnak, mikor részletesen kitért arra, mi szükség volt a soproni gyárat

ugy vezetni, a mint tették, abban beruházásokat eszközölni s üzleti szempontból különféle előnyöket nyújtani neki, mikor az aradi gyár a fő s ez csinálta volna hasznát. Az elől sem zárkozhatik el, hogy miket Baum itt elmondott, ugyanazt a külvilágban sokkal élesebb szavakban hangoztatják. U, mint részvényes elmondhatja, a mit künn hall, mert a vállalatban pénze fekszik s azt védelmezni akarja. Az igazgatósági jelentésben nem lévén részletes kimutatás a veszteségről, az elnök urat kéri fel, hogy nyilatkozzék s hiszi, hogy e nyilatkozat eléggé meg fogja világítani, mi okozta a jelenlegi kellemetlen helyzet megteremtését. Ebben a várakozásban hozzá járul Baum ur felszólalásához. A részvényeseknek speciális érdeke az, hogy a soproni gyártól megszabaduljanak, mert tapasztalat szerint ez okozza a veszteséget.

A bizalmat az igazgatósággal szemben még egyszer és ismételt hangsúlyozza, de ugyanezt a vezetéssel szemben már nem teheti. Ily nagy vállalatnál, mely a külvilág erős kontrollrozása alatt áll a befektetett nagy pénzüsszegek miatt, jogosan elvárhatják, hogy a jövőben a külvilág megváltoztassa nézeteit s a részvényesek anyagi előnyeit élvezhessék a vállalatnak. Az igazgatóság iránti feltétlen bizalommal várja az elnök nyilatkozatait.

Hirschl Zsigmond abban a meggyőződésben van, hogy ha a soproni gyár soká táplálkozik az aradi gyár velőjén, ez a gyár is hasonló sorsra jut, mit eléggé igazol az első aradi gőzmalom, az első aradi keményítő gyár, az egyesült magyar üvegyárak stb. sorsa. Kéri, vizsgálta meg az igazgatóság alaposan azokat a körülményeket, melyek a veszteséget okozták s annak idején tegyen javaslatot a bajok orvoslására, illetve a soproni gyár felügyására nézve.

Hieronymi Károly elnök: Baum Mór részvényes ur három irányban emelt kifogásokat: első sorban a részvénytársaság technikai vezetésére és ügykezelésére vonatkozólag, másodsor a részvények árfolyamára és harmadszor az új kibocsátású részvényekre nézve. A tisztelt részvényes ur nagy tévedésben van, a midőn az igazgatóságot és a vezérigazgatót okolja a kedvezőtlen üzleti eredmény miatt. Erre nézve pontonként válaszol. Ami az államvasutaknál elért kevés rendeltetést illeti, erre nézve megjegyzi, hogy az államnak magának is vállalata van, az államvasutak gépgyára és természetesen, ha első sorban a saját vállalatától szerzi be szükségleteit.

A soproni gyár ügye gyakran foglalkoztatta az igazgatóságot. Fölmerült az a terv is, hogy a gyárat beszüntetik. Erre nézve meghallgatta az igazgatóság egy mindenesetre illetékes híres szakférfiu véleményét. Roholl urnak, egy berlini elsőrangú lakatosgyár vezetőjének tanácsát. Roholl azt tanácsolta, hogy a gyárat ne szüntessék meg, mert az még nagyobb veszteségekbe rántaná a részvénytársaságot, hanem igyekezzenek a gyártást olcsóbbá és tökéletesebbé tenni. Az igazgatóság megfogadta a tanácsot és azt hiszi, a soproni gyárnál rövid idő alatt úgy fognak változni a viszonyok, hogy a most szerencsétlen viszonyok közé jutott vállalat szép jövedelmet fog hozni.

Az aradi gyárról elmondhatja, hogy annak vaggongyártmányai a legnagyobb fokban tökéletesek és az osztrák-magyar monarchia bármelyik hasonló vállalatának gyártmányaival kiállják a versenyt.

A felszólalás második része a részvények árfolyamának esésére vonatkozott. Kétféle részvényes van: az egyik spekulációból veszi a részvényeket, a másik azért, hogy vagyonának azzal jobb jövedelmezőséget biztosítson. Az első természetesen megijed az árfolyam-eséstől; de

a második nem esik kétségbe, mert tudja, hogy egy ipari vállalat veszteségeknél van kitéve, és az ő vagyonát, ha az árfolyam esik is, nem éri kár. A mit e pontnál a felszólaló kijelentett, azok teljesen igazságtalanok.

Harmadsorban az új kibocsátású részvényekről szolt Baum ur. Itt — folytatja a szót — az ő szeretetreméltó alternatíváját hasonlóval viszonyozhatná (Derütség) de objektív akar maradni. Ismerték a részvénytőke fölemelésének okait, azután konstatálja, hogy az igazgatóság a tőkefelemelésre május 15-én bocsátotta ki a rendkívüli közgyűlés meghívóját és június 5-ére, nem pedig végére. Ekkor az igazgatóságnak nem lehetett tudomása az 1899. év eredményéről és nem is csinálhatott előzetes mérleget. Az is valótlanság, hogy az igazgatóság 210 forintot követelt volna az új részvényekért. Senki se követelt. A részvényeket ennyiret kínálták, s a részvényes ur megvette, mert meg volt győződve, hogy megérnek annyit.

A beruházásokra nézve hivatkozik az alapszabályokra, amelyekben egyáltalán nincs kimondva az, hogy a beruházásokra, akármily nagy összegűek azok, a közgyűlés határozata lenne szükséges, kivéven ingatlanok szerzését, ami nem történt. Hogy mik ezek a beruházások? A soproni gyárnál oly gépek beszerzése, amelyek a gyártást egyszerűsítik és olcsóbbá teszik. Az aradi gyárnál: a Diesel-féle motorok beszerzése. Ez új találmány és persze vannak ellenségei, de a gyárban tett kísérletek fényesen beváltak és azt mutatják, hogy ezzel a vállalat nagy jövedelmet hajtó gyártási ágat honosított meg. Ami végül Baum felszólalásának személyi vonatkozásait illeti, mondhatja, hogy Ramor Lajos vezérigazgató egész tehetőségét, képességét a gyárnak szenteli és nehéz feladatának kezdettől fogva dicséretreméltó módon felelt meg.

(Az elnök, aki eddig, Baumnak felelve, németül szolt, Müller Károly felszólalására tért át és magyarul folytatta.)

Müller Károly részvényes ur azt hozta föl, hogy a jelentés nagyon szófukar. A jelentések szerkesztésére nézve minden vállalatnál bizonyos hagyományok vannak. Az idej jelentés se bővebb, se rövidebb, mint más években. Megengedi, hogy a veszteség talán indokoltá tette volna azt, hogy a jelentés részletesebb legyen, de azt hiszi, ez is csak formai dolog, mert úgy Müller, mint Hirschl részvényes ur e nélkül is tudták, hogy a veszteséget a soproni gyár állapota okozta. Abban pedig téved a felszólaló, hogy más intézeteknél kedvezőbbek a viszonyok. Példaképp fölhozhatja a Schlick-gyárat, mely az idén szintén veszteséggel zárta mérlegét; a Ganz-gyár pedig, melynek üzleti eredménye a múlt évinél szintén kedvezőtlenebb, sokkal régiebb, mint a mi gyárunk és sokkal több nyit és rejtett tartalékokkal rendelkezik.

Hirschl ur felszólalására, azt hiszi, az eddig elmondottakban megadta a választ.

Müller Károly köszönetet mond Hieronyminek a kapott felvilágosításért, amely a részvényeseket megnyugtatta s amely mindenesetre kifelé is megváltoztatja a waggongyár ügyei iránt való hangulatot.

Lisza István grófnak azokhoz, amiket az elnök az igazgatóság nevében előadott, mondani valója nincs, de van egy momentum, a mely indokoltá teszi, hogy az igazgatóság ne csak az elnöki hivatalos előterjesztés keretében nyilatkozzék meg. Ez a momentum az az elégtelenség, amelyet, nem tudni mi okból, a részvényesek nem a társulat igazgatósága, de a gyár vezetősége ellen hangoztattak.

Konstatálja, hogy az igazgatóság a mai kellemetlen viszonyok közt is egynek érzi magát, de neki, ki a gyár megalapításának első

percétől kezdve a vállalatban részt vevő telessége, hogy a részvényeseket még jobbra figyelmeztesse. Széles e világ, a waggongyárak bizonyos ideig a kezdet nehéz küzdenek, ami itt is látható a lokomotív társnál, de főleg a soproni vállalatban. A waggongyár az első üzleteket például nagy haszonnal zárta, minden évben a dividendát adott, míg csak — teljesen rávül álló hibából — a mai kellemetlenbe nem állott. Reményli, hogy a mai zötlen pillanat csak átmenet lesz.

A részvényesek azonban a mai kellemeségek közt az előbbi évek sikereit teljesen elfelejtik. Az aradi waggongyár fel szerencsés szervezése, üzem berendezés első évek jövedelme a legjobb fényesíték a vezérigazgató vezetőképessége,ikai tudása s rátermettsége mellett. Hisszék tehát a vezérigazgatót ily megítélészesíteni most, mikor ő éppen ellenkísmerést érdemel. Hangsúlyozza, hogy mint az igazgatóság, teljesen szolidáris a igazgatóval s megbecsülhetlen kincsnek hogy éppen ő áll a gyárnak élén, mint. Mindezt elmondani s a részvényesek mébe ajánlani elmulaszthatatlan kötevoit. (Helyeslés.)

Miután a tárgyhoz többen már nemtak hozzászólni, elnök konstatálja az e gulag meghozott határozatot, hogy a köz az igazgatóság jelentését elfogadja, tudveszi. Hasonlóképp történt ez a felügyelő ság jelentésével is, mire a felmentvény az igazgatóságnak, mint a felügyelő-biznak megadták.

A mérleget, a veszteség- és nyé számlát felolvasottnak véve, szintén tudvették.

A megüresedett igazgatósági helyre hangulag Schoeller Richard lovagot választák meg.

Miután megállapodtak a felügyelő-biztagok tiszteletdíjában — 500—500 koronjenkint — a felügyelő-bizottságot egyhátközfelkiáltással így alakították újból: F László, Révész Adolf, Walder Gyula rendgok, Boros Vida póttag.

Több tárgy napirenden nem lévén, gyűlés az elnök éltetése mellett kevésóra után véget ért.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Aranykakas, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Mignon, opera (Páros bérlet.)
Csütörtök: Névtelen levelek, bohózat (Páros bérlet.)
Péntek: Névtelen levelek, bohózat (Páros bérlet.)
Szombat: Ninon, opera. (Páratlan bérlet.)

Kaczalszki Raul hangversenye.

— Márczius 25. —

Vasárnap délután öt órakor hangversenyzett a Fehér-Kereszt nagyteremben Kaczalszki Raul zongoraművész.

Ha a márczius hónap huszonötödénem bizonyította volna be, hogy a waggongyár hangverseny szolgáltatott volna tanácsot arra, hogy már végét járjuk a málélegzetű hangverseny-szezonunknak, terem alig telt meg félig. A mi a hangverseny látogatását illeti, bizony-bizonydon már annál az időpontnál tartunk, hogy valami európai híri, igazán nagy, vagy pedig valami helyi érdekességű hangverseny csinálhat csak, ha nem is zsufolt termet.

Aztán nemcsak a szezon előhalálát, Koczalszki kevésbbé ismert neve vol

annak, hogy a terem alig telt meg félig, hanem az is, hogy vasárnap gyönyörű szép délutánunk volt. Ez olyan szerencsétlenség egy hangversenyre, a melyre sohase számíthat előre. Tényleg vasárnap volt az első szép, üde tavaszi délután és így még aki barátja is a hangversenyeknek, inkább tett egy sétát a szabadban a jó levegőben, mint hogy beült volna a fülledt levegőjű hangverseny terembe.

Koczalski Raul zongoraművésznek az a hiressége, hogy valamikor csodagyermek volt. Hét éves korában, mint csodagyermek járt Aradon is. Akkor nagyon tetszett. Most vasárnap már nem annyira. Több oka van annak, hogy nem tetszett, hanem annyi bizonyos, hogy az árt neki legjobban, hogy valamikor csodagyermek volt.

Koczalski fiatal zongoraművész. Még egyrésztől nem megállapodott, kiforrt tehetség, nem érett még a művészete, másrésztől meg nincs benne az ifjui tűz, a pályája kezdetén lévő művész közvetlensége, mert bizony ő már hetedik életévétől kezdve járja sorra a hangversenytermeket. A játékán meglátszik, hogy sokat játszott, azaz jobban mondva sokat hangversenyezett. Egy kis pihenés, három-négy évi tanulás nagy művészszerű lehetne. Egy kis pihenés megkettőzné az erejét, a szorgos tanulás valami nagy mesternél, pedig még erősebbé tenné a technikáját és a mi a fő, megjavítaná, helyes utra terelné a felfogást. Most sok darabot még oly felfogással játszott, mint csodagyermek korában. A mi akkor elfogadható, sőt kedves volt, az már most bizony nem egészen jó.

A vasárnapi hangversenyen legjobban tetszett a Gluck-St. Saens Caprice és egy saját szerzeményű, kedves Etude-je. Ez utóbbit meg is ismételték.

A jelenlévő kis számú közönség sokat tapsolt a művésznak és az Etude-nél a zeneszerzőnek is.

* Müller Ottó jubileuma. Az aradi színház egyik oszlopos emberét fogják ünnepelni *április hatodikán*. Müller Ottónak színházunk kiváló karmesterének szól majd az ünnepség, ki aznap fogja ünnepelni harminczöt éves karmesteri jubileumát. Hosszu, nagy idő ez a harminczöt év egy olyan pályán, a mely csak fáradsággal és erős, ideget ölő munkával van tele — de nem elismeréssel. Az elismerést, a tapsot az kapja, akit a karmester betanít. Müller ezt a hosszú időt legnagyobb részét a magyar színművészet szolgálatában töltötte el — és most a magyar színészek is azok, kik kezükbe vették a jubileum ügyét, hogy meleg szeretettel készítsék elő azt a napot, melyen egy derék, nagy tudású de szerény embert méltó ünnepelésben és ovációkban fognak részesíteni. A Müller-jubileum ügyében, mely iránt az egész város élénken érdeklődik, a következő felhívást kaptuk:

Az aradi színtársulat nagy ünnepre készül, ugyanis április hó 6-án üli meg 35 éves karmesteri jubileumát Müller Ottó, ki évtizedeken át lelkesítővel és szakértelemmel szolgálta a magyar muzsát.

E napot akarván minél emlékezetesebbé tenni az ünnepekre, kérve kérünk minden ügybuzgó, szépért lelkesülő barátot és kollegát, hogy sorakozzék zászlóink alá a nagy nap sikerének előmozdítása érdekében.

Kelt Aradon, 1900. márczius 24. Odry Lehel, Károly, László Gyula, Hajnal Dezső, Pintér Imre, Andorffy Péter, Pethes Imre, Déri Jenő, Bánáthy Ede, Halmay Lajos, Sólyom Lajos, Mezei Péter, Hegyesi Gyula, Gáthy Kálmán, Czako Vilmos, Szabó Lajos.

* Tóvölgyi Margit az „Ember tragédiájában” mutatta be egyik legsikerültebb alakítását. Az ő mélységes tanulmánya Eva minden képeben megnyilatkozott és oly drámai erővel bizonyította, hogy érte csak elismeréssel kell adoznunk. Pethes Adámja szintén magasabb vivőn áll, bár ott, hol bölcselkedés hangján szól, nem annyira bölcselkedős, mint inkább

monoton volt; azonban azon jelenetekben, ahol cselekszik, ahol a szenvedély és nem az értelem adja ajkára a szót, ott egy fejjel magasabban tűnik ki a szürke környezetből és magával ragadja a közönséget. — Luczifer (Gáthy) már mögötte áll mindkettőnek és bizony kíváncsi volna, ha az emberiség történetében gonosz szellem *Gáthyt* venné mintaképül, akkor bizonyára nem okozna annyi — de annyi bajt és szerencsétlenséget, mert hiányozna belőle a gonosszág, a bűnré vezetés ereje és az örökké tagadó szellem nem volna egyébé, mint egy ártatlan, falra festett kis ördögöcske. A kiállítás és rendező vezetője már határozottabb egyéniség — ő jobban ért a rontáshoz, mint Luczifer. Carolus.

* Egy színész nő vigjátéka. Meszlényi Adrien, a Nemzeti Színház tagja — mint tudósítónk jelenti — *Tip* címmel két felvonásos vigjátékot fejezett be, a melynek tárgya a turfok világából való. Ezt a világot a színész nő közvetlen összeköttetései révén jól ismeri. Darabjáról egyelőre bizonytalan, hogy hol és mikor adják elő.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 26.

A nagy mérközésre való állandó előkészület mellett a háboru mozaikszerűen folyik. Külömböző, egymástól messzeeső területeken kerülnek össze kisebb bur és angol csapatok, a melyek a legváltozatosabb feladatokkal mozognak a haditerületen. Főképen a Fokfölddel határos bur tartományok azok, a hol ez a kis háboru folyik, mert ezek a területek veszélyeztetik leginkább Roberts hadműveleteit, avval fenyegetvén, hogy elvágják a Transzwál belsejében harcoló angol seregeket a Fokföldtől, a honnan az élelmezés és minden más segédforrás várható.

Helyenként a háboruba belefáradt burghereket — természetesen a kellő fegyveres erő alkalmazásával — sikerült a fegyverletételre bírni; a megadással egyidejűleg a lakosság fogadalmat is tett arra, hogy nem vesz részt a háboruban. Clement tábornok Philipopolisból kelt távirata beszél igen pacifikálási műveletről.

Roberts lord előrehaladásáról s Bloemfontein óta megakadt hadműveleteiről még mindig nincs hír.

Mai távirataink a következők:

London, márczius 26.

A Reuter-ügynökség jelenti Norwalspontból: Clement tábornok csütörtökön reggel Philippolisba érkezett. A colesbergi kerületben néhány lázadót elfogtak. A burghereket felszólították, hogy fegyvereiket szolgáltatassák be, a mit sokan meg is tettek. Clement tábornok pénteken összegyűjtötte a burghereket és angol és holland nyelven felolvastatta előttük Roberts lord proklamációit, a melyek a burghereket felszólítják, esküdjnek meg, hogy a háboruban többé nem vesznek részt. Azoknak, a kik a felhívásnak engedelmességek és azelőtt nem vettek részt az ellenséges politikában, megengedik, hogy visszatérjenek ültetvényeikre. A németalföldi landdrostot és a németalföldi sheriffet angol igazgatás mellett visszahelyezték hivatalukba. A burgherek kezdik letenni az esküt.

Ugyanennek az ügynökségnek jelenti Warrentonból, hogy szombaton egy bur csapat a folyó partjához lopózott, hogy az angolokat megtámadja, de az angolok észrevették és elűzték őket.

London, márczius 26.

Ritchie kereskedelmi miniszter tegnap egy diszlakomán beszédet mondott, a melyben nagy tévedésnek nevezte a francia lapoknak azt az állítását, hogy Anglia a dél-afrikai háboru szerencsés befejezése után meg akarja támadni Franciaországot. Minden angol jó viszonyban akar élni a csatornán túl lakó szomszédal. A mely kormányának a nézete ebben a kérdésben a nép óhajátával ellenkeznék, egy napig sem tarthatná meg a hatalmat. A béke legfőbb érdeke Angliának, a mely azt kívánja, hogy külföldi barátaival mindenkor szívélyes viszonyban éljen.

London, márczius 26.

Roberts lord jelenti Bloemfonteinből tegnapelőtti kelettel: Baden-Powell ezredes Bulawayon át azt jelenti, hogy Mafekingben e hó 13-án minden rendben volt. Ezt megelőzőleg az utolsó napokon az ellenség jelentékenyen alábbhagyott a város körülzárásával. Roberts hozzá teszi ehhez a jelentéshez, hogy a megsebesült gárdatisztek Bloemfonteinben vannak és állapotuk kedvező.

London, márczius 26.

A Times-nak jelenti Rouxvilleből tegnapelőtti kelettel, hogy Olivier erős bur sereggel és 15 ágyuval Ladybrandtól észak felé vonult. Bázutóföldről nagy bur szekérvonatot láttak, a mely Clocolan felé tartott. Meglehet, hogy French elfogja ezt a vonatot.

London, márczius 26.

A Morningpost jelenti Krokodilepoolból 19-iki kelettel: A burok 13-án és 14-én erősen ágyuzták Mafekinget. Egy kis angol csapat, a mely portyázásra indult, megölt néhány bur katonát és elvette lovaikat és fegyvereiket. Az angolok vesztesége körülbelül 12 ember.

A Daily Telegraph-nak jelenti Kimberleyből 25-iki kelettel: Ide hozott foglyok jelenti, hogy egy csapat lovasság benyomult Transzwálba és Krisztiániától északra körülbelül 18 mérföldnyire jutott el.

Az ipari szeszgyárak sérelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 26.

Nagyfontosságú és Aradváros anyagi érdekét erősen érintő ügygel foglalkozott az aradi kereskedelmi- és iparkamara mai rendkívüli teljes ülésén. A külön, erre az alkalomra összehívott ülés e kiváló tárgya az ipari szeszgyárak kontingensének terbe vett újabb leszállítása ellen a kereskedelemügyi miniszter támogatásának kikérésére hozza intézendő felirat volt.

A teljes ülésen, melyen Éles Ármin, az egyik alelnök elnökölt, a tárgyalásra kerülő ügy fontosságára való tekintettel, a tagok szép számban jelentek meg.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Éles Ármin, megnyitva az ülést, a jegyzőkönyv hitelesítésére Réthy Viktort és Magyar Ferenczet kéri fel.

Marschall Lajos dr. titkár indokolja a mai rendkívüli ülés összehívását, melyet az ipari szeszgyárak sérelmes ügye tett szükségessé. Ezután azokról a zaklatásokról szól, melyek az ipari szesztermelés az utolsó tíz év alatt ki volt téve. Szól a kontingens létrejöttéről, mely a szabad szeszgyártásnak gátat vetett. Elmondja, hogy a viszonyok további változtatásával, a gazdasági szeszgyárak kontingense mint lett nagyobb és nagyobb az ipari szeszgyárak rovására. Az 1899-ik XXII. t. cz. pedig 53,941 hektoliter elvonását rendeli ez utóbbiaktól a mezőgazdasági szeszfőzők javára. Az agrármozgalom vezetői — mondja — ezzel sem elégedtek meg, s a nevezett törvény fél év előtt

történt életbelépte óta küldöttségben jártak a pénzügyminiszternél, hogy még nagyobb kontingenst szerezzenek a gazdasági szeszfőzőknek. A miniszter erre vonatkozó ígérete az ipari szeszgyárak újbóli megrövidítését czélozza. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara már régen magáévá tette az ipari szeszgyártók ügyét s emellett van, hogy a törvény novelláris módosításánál ezek vétessenek figyelembe. A kereskedelemügyi miniszterhez felíratot is intézett a kamara, de ennek nem volt meg a hatása a pénzügyminiszternél. Hosszabban méltatva a szesziparnak különösen Aradra való fontosságát, elmondja, hogy az elnökség, az újabb megrövidítésnek elejét veendő, összehívta a *közös bizottságot*, hogy vajjon fennforog-e a szüksége egy újabb manifesztációnak. A közös bizottság erre vonatkozó javaslatát — melynek tárgyalása a mai ülés összehívását szükségessé tette — a következőkben terjeszti elő:

Tekintettel arra, hogy a szeszkontingens felosztásáról szóló 1899. évi XXII. t. cz. az ipari szeszgyárak kontingenséből a gyárosok tiltakozása daczára és a nélkül, hogy azért a legkisebb kárpótlást nyerték volna évi 53941 hektolitert elvont, csupán abból a célból, hogy ez a mennyiség, újonnan keletkező mezőgazdasági szeszfőződékek osztassék ki;

tekinettel arra, hogy a törvényhozás intézkedése után a legrövidebb idő alatt máris olyan módosítása tervezetik az ipari szesztermelést korlátozó rendelkezéseknek, a mely további érzékeny megkárosításnak, sőt *létalapjában való megingatásnak* teszi ki az ipari szeszgyártást;

figyelemmel arra a nagy fontosságra, melylyel ugy általában az országban, mint különösen a kamara székhelyén az ipari szeszgyártás, ugy ipari, mint általános közérdek szempontjából bir s a mely fontosság azt parancsolja, hogy ezen jelentékeny termelési ág semmiféle különleges érdeknek fel ne áldoztassék, eddigi jelentőségében megtartassék;

mondja ki a teljes ülés, hogy

1. felíratot intéz a kereskedelemügyi miniszter urhoz, amelyben, újból kifejtve a mult évi 623 sz. és f. évi 1,453 sz. felterjesztésekben tüzetesen részletezett indokokat, azt kéri, hogy az 1899. évi XXII. t. cz.-nek módosításánál az ipari szeszgyárak jogos érdekeinek megvédését a maga részéről hatékonyan előmozdítani sziveskedjék.

2. megkeresi az ipari szeszgyártás megcsonkítása által közvetve nagyon érzékenyen sujtandó Arad sz. kir. város törvényhatóságát, hogy a maga részéről is emelje fel szavát hatékonyan az előbb még oly virágzó, a közjóvedelem és a lakosság kereseti viszonyai szempontjából fontos iparág megvédelmezése érdekében;

3. megbizja az elnökséget, hogy amennyiben az 1899. XII. t. cz. módosításáról szóló törvényjavaslat a megtartott szaknácskozmányon, valamint a kamarák és az ipari szeszgyárak tulajdonosainak felterjesztésében kifejtett súlyos érvek daczára oly szövegezésben terjesztetnék elé, mely a tervezet sérelmes rendelkezéseit magában foglalja, *sürgős felterjesztést intézzen megfelelő időben az országgyűlés képviselőházához* és azt alkalmas módon juttassa rendeltetési helyére.

Braun Ede szólott először a javaslatához nagy szaktudással s minden oldalról megvilágítva az ipari szeszgyárak sérelmes dolgát. Mindenekelőtt kijelenti, hogy nem pro domo beszél, hanem mert az egész ipari szeszgyártás ügyét, mindenképp Aradváros érdekét veszelve látja. Részletesen elmondja ezután azt a méltánytalanságot, mely az ipari szeszgyáraknak részül jutott. Az 1888-iki törvény 540.000 hektoliter kontingenst biztosított ezeknek, míg a mezőgazdasági szeszgyáraknak 341.000 hektolitert; az 1899-iki törvény ezt megfordította, ugy, hogy az ipari szeszgyáraknak 339.000 hektoliter, a mezőgazdaságiaknak pedig 853.000 hektoliter kontingenst adott.

A mezőgazdaságiaknak az a védekezésük, hogy a pénzügyminiszter elvben kimondta, miszerint a szeszgyártás őket illeti. Ez több adattal megczófolja, egyebek között a miniszternek az ide vonatkozó, 1888-iki törvény tárgyaláskor tett azon kijelentésével, hogy az ipari szeszgyártásnak *fontosságát tulajdonít, nemcsak ipari, hanem mezőgazdasági szempontból is.* (Ugy van.)

Ezután adatokkal igazolva felemlíti, hogy a mezőgazdasági szeszfőződékek kontingensünkben 96.000 hektolitert nem tudtak tíz évi időköz alatt kitermelni s az ipari szeszgyárakkal végeztették a termelést. Az utóbbiak e mellett nem kaptak jutalmat, mely a mezőgazdasági szeszfőzőknek hektolitère után átleg 5 frtban jár ki. A felemelt kontingenssel ez a jutalom 1.100.000 koronával emelkedik, ami az adózók terhére esik.

Az agráriusoknak érvük, hogy a mezőgazdaság a szeszfőzés nélkül meg nem élhet. A földművelésügyi miniszter kimutatása szerint 2.795.885 földbirtok van Magyarországon, s ezek közül 6.900 olyan, mely 500 holdnál nagyobb. Már pedig haszonnal járó szeszgyártás 500 holdnál kisebb birtokon nem képzelhető. *Igy két és fél millió birtokos van, ki a kontingensét soha igénybe nem veheti.* Ez mindennél jobban bizonyítja, hogy a szeszfőzés nem létkérdése a mezőgazdaságnak. (Helyeslés.)

Ezután áttér a dolog Aradot érintő részére. Eddig itt 800 hektoliter volt a napi termelés s most, miután több gyár beszüntette üzemét, a *Newman-testvérek két gyárában mindössze 127 hektolitert, tehát 650 hektoliterrel kevesebbet produkálnak.* Ezzel naponta 2000 métermázsza gabona felhasználása esik el, nagymennyiségű marha-állomány fogyott le, s ez mind a mezőgazdaság rovására megy, s ami a legsajnálatosabb, számos munkásember vesztette el kenyerét. **Nagy arányban emeli ez a közteherviselés kvótáját is.** Szó van arról, hogy a gyárakat veszteségükért kárpótolják. Ezzel a gyárakon segítve lenne, de a *közügyön* nem.

Mindezekre való tekintettel kéri a kamarát, mondja ki, hogy a kontingens egyáltalában ne redukáltassék, miután az sem a gyár teljesítő képességével arányban nem áll, sem a város érdekének nem felel meg. Szó lehetne még a mezőgazdasági szeszfőzők jutalmazásának megszüntetéséről, mely 5.330.000 frt közteher megszüntetésével azonos, de ezzel előre nem akarja a dolgot komplikálni, de melegen ajánlja a *felolvasott előterjesztés elfogadását.* (Helyeslés.)

Nikolics Péter nem pártolja, hogy az előterjesztés a közgyűlés elé kerüljön; juttassák egyenes uton a miniszterhez. Egyébként elfogadja a javaslatot.

Bing Vilmos szerint nagyon is illetékes a város ebben a dologban, miután jelentőségét az iparnak köszönheti.

Még *Marschall Lajos dr.* ajánlotta elfogadásra a javaslatot, melyet egész terjedelmében *egyhangulag el is fogadott* az ülés.

Ezután több kisebb ügy került tárgyalásra, melyekről más helyt irunk.

Jelen voltak: *Eles Armin* és *Nikolics Péter* alelnökök, *Marschall Lajos dr.* és *Edvi-Ilés László* titkárok, továbbá: *Assael József*, *Achim János* (B.-Csaba), *Bing Vilmos*, *Braun Ede*, *Deutsch Bernát*, *Funkelstein József*, *Glück Károly*, *Gebhart István*, *Inokai Tóth Lajos*, *Kohn S. N.* *Lusztig Adolf*, *Magyar Ferencz*, *Mártens Czezar* (Mezőhegyes), *Müller József*, *Réthy Viktor*, *Reinhart Gyula*, *Rosmanith Albert*, *Steigerwald Alajos*, *Singer Gyula*, *Tedeschi Viktor*, *Tabakovits Emil*, *Wadowsky Gusztáv*, *Weis Sándor*, *Wechsler József*.

Apponyi Albert felolvasása a nemzetközi békebiráskodásról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése.

Arad, márczius

A budapesti *Otthon*-klub helyiségében egy nemzetközi nagyfontosságú kérdésben látták magukra a magyar hírlapírók a képményezés feladatát. Apponyi Albert gróf-totta meg ma délután négy órakor fényes közönség előtt felolvasását, a melynek célja dot találni a hágai békekonzferencián a nemzetközi békebiráskodás tárgyában hozott határozat megvalósítására. Erre a célra a közönség nagy erejére van szükség, hogy ez a hatalmával kényszerítse a vezető erőket a nagy cél szolgálatába; a közvélemény legfőbb szerve pedig a sajtó, s Apponyi elsősorban a sajtónak a célra való nemzetközi szervezését kívánja.

A felolvasás meghallgatására nagyszámú közönség jött el az újságírókon kívül is a tudományos élet kiváló szereplői közül. Az elnöki emelvényen *Jókai Mór* és *Mellette két oldalt Rákosi Jenő és Vészi József* a két újságíró egyesület elnökei.

Jókai rövid megnyitóját Apponyi Albert adta elő terjedelmes tanulmányát. Kezdetben az interparlamentáris konferenciáról beszélt, azután tért át tulajdonképeni tárgyára. A hágai békekonzferencia határozatát — a béke mozgalom történetében legnagyobb lépéssel — a béke mozgalom történetében a legnagyobb erőt teremtett, mikor elfogadta az interparlamentáris szövetség legnagyobb törekvését, a nemzetközi békebiráskodás eszméjét. Az interparlamentáris szövetség, mely tavaly novemberben Krisztiániában tartotta üléseit, sajnos, képtelen volt a hágai fontos határozatról, ugy, hogy az idő rövidege folytán be nem vonhatta a nemzetközi békebiráskodás körébe. Ez a megbeszélés tehát az ideig Párisban tartott nemzetközi békebiráskodás nagygyűlésre maradt.

A békebiráskodások nagy eszméjével, mely az interparlamentáris szövetség törekvései között a legnagyobb helyet foglal el, a magyar csapatok is foglalkozott, sőt albizottságot is küldött a további lépések tanulmányozására. Ennek során arról győződtem meg — mondotta Apponyi — hogy gyakorlatilag nem az a fontos, hogy a békebiráskodásról szóló hazai nemzetközi egyezményünket új szakaszokkal toldjuk meg, hanem az, hogy a hatalmakat rábirjuk arra, hogy a Hágaiban megállapított békegepézettel éljenek.

Azt a nagy erőt, amely hivatva volna, hogy a hatalmakat ez irányban befolyásolja, ki kell találni. Sajnálatos, hogy a közvélemény a békebiráskodásra vonatkozó mozgalomtól távol tartotta. A legutóbbi háboruban a közvélemény példája mutatja, mennyire hamis feltételezett az, hogy a népek véres harczait az államok közötti háborúk kárára. Bizonyítja ez a háboru, hogy a nemzetközi békebiráskodás a nagy erőt ma is él és igen erős magán a népben, s a művelődés fejlődése sem teheti ezt kiirtani. A háboru az oka, hogy a nemzetközi békebiráskodás még mindig teljesen utópiának tekintik az egész békemozgalmat.

Mindezeknél fogva az a teendő, hogy a nemzetközi békebiráskodásért határozott támogatást keressünk törekvéseink terjesztésére. Ezt a hathatós eszközt a sajtó nyújtja, a mely eddig hiányos információk közlése mellett az egész béke mozgalomtól távol tartotta. A sajtót a nagy célra terjesztve kell és taktikai összeköttetésbe hozni az interparlamentáris szövetség működésével. Ez az a nagy erőt, mely a nemzetközi békebiráskodásért küzdünk, ha ugyanazon organizza-

val ruházzuk fel a sajtót, melylyel fel van ruházva az interparlamentaris szövetség. A párisi nagy gyűlésen erre nézve fel is fogok lépni kidolgozott indítvánnyal. Mielőtt azonban ezt tennem, kötelességemnek tartottam, hogy terveimet előzőleg a magyar sajtóval megismer-tessem.

Hosszantartó tapssal és éljenzéssel fogadták Apponyi Albert gróf nagy előadását, a mely igen mély hatást tett a hallgatókra.

Jókai Már köszönetet mondott Apponyinak előléjárásáért, azután felkérte az újságírókat, hogy a nemes és nagyszerű eszmét fogadják el, tegyék magukévá.

Rákosi Jenő rendkívüli nagynak látja a feladatot, amelyre most — ugymond — vállalkozni akarunk, mert hiszen az élet háborukból áll; akárhova tekintünk, mindenütt háboruskodást látunk. Hő vágygyal fogadja el e nagyszerű eszmét, de fél, hogy nem leszünk képesek azt megvalósítani.

Vészi József sokkal optimisztikusabban fogja fel a helyzetet. Azt hiszi, hogy az akció siker fogja koronázni. Ne teketóriázzunk sokat, hanem alakítsuk meg hamar az alkotandó nemzetközi hírlapíró békeszövetség magyar osztályát.

Az értekezlet a megalakulást kimondotta s elnökké egyhangulag Jókai Mórt választotta.

Jókai szabadkozott a megtiszteltetés ellen s nem akarta azt elfogadni. Ő — ugymond — már öreg ember, nem neki való az ilyen munka. A mihez ő hozzá fog, az mind porrá válik; itt van azonban Rákosi Jenő és Vészi József, amit ők megfognak, az aranyvá válik; válaszszaák öke elnökké.

A beszédet folytonos éljenzéssel kísérték s Jókai végre is elfogadta a tisztelet. Mellette elnökké választották még Bolgár Ferenc országgyűlési képviselőt. A választmányba beválasztották az összes fővárosi újságok szerkesztőit és főmunkatársait. Titkárok lettek: Lyka Károly és Salgó Ernő.

Apponyi Albert meghatottan köszönte meg ezek után a nemvárt érdeklődést. Azt hiszi, hogy Magyarországnak dicsőségére fog válni ez a mozgalom. A párisi konferencián, a melynek indítványát majd benyújtja, jelenteni fogja, hogy a magyar osztály már megalakult, s meg van győződve, hogy az akció a magyar sajtónak diadala lesz.

SPORT.

+ Női löverseny. A bodrogi közti jótékony egyesület új példát mutat társainak a humanitásban. Mint Perbenyikről írják, a bodrogi közti nőgyógyászati egyesület június 17-én löversenyt rendezett a perbenyiki állomás mellett levő térségen, melynek összes intézői. sőt még a versenybírók tagjai is nők lesznek. A maga nevében egészen új terv természetesen már most egyben foglalkoztatja a rendezőket és Zemplén, Szabolcs és Abaujmegye legelőkelőbb köreiből természetesen igyekeznek, hogy a népszerű művésznőnek minél fényesebb sikere legyen.

Az Ugron-párt öt pontja.

Mire jó az „országos értekezlet” —

Arad, márczius 26.

Csütörtök este az Ugron-párt országos értekezletet tart Budapesten a Sasház nagy termében. Az értekezletnek „országos” ugyan a neve, de valójában csak bizalmas jellegű beszélgetés, amit az is bizonyít, hogy csupán harmincz-negyven bizalmi emberüket hívták össze. Ugronék ez alkalomra az ország különböző vidéiről.

Az értekezlet tárgyai ezek lesznek:

Bizalom-nyilvánítás Ugron Gábor pártvezér iránt.

A delegációba menetel kérdése, amely eddig országos pártgyűlésen jóváhagyást nem nyert.

A párt elnevezésének kérdése, hogy az Ugron neve nélkül megkülönböztethető legyen a Kossuth-féle függetlenségi 48-as párttól.

Döntés a fölött, hogy a pártprogram radikális irányban, avagy kormányképességet adó balközépi modorban nyerjen-e kibővítést.

Továbbá szóba fogják hozni az értekezleten az állítólagos protestáns támadásokat a katolikusok ellen.

A tárgysorozat első pontját könnyű lesz keresztül vinni. Ahol csak Ugron bizalmi emberei vannak jelen, ott bizalmat szavazni Ugronnak nem lesz nehéz.

A delegációba menetel kérdése kényesebb már valamivel. A függetlenségi pártnak egyik sarkalatos elvét adta fel ezzel tudvalevőleg Ugron Gábor; még pedig anélkül, hogy az ő u. n. „országos pártját” megkérdezte volna. Az igaz, hogy eddig Ugronéknak nem volt országos pártjuk, de a vidékről egy pár bizalmi embert csak felrendelhetek volna hónapokkal ezelőtt is. Nem csodálnók, ha az „országos pártgyűlés” most a megsértettet játszaná és nem hagyná jóvá a második pontot.

A párt elnevezésének kérdését fölösleges volt belevonni a tárgysorozatba. Az el van intézve már az országos pártgyűlés nélkül is, még pedig egészen úgy, hogy a párt Ugron neve nélkül megkülönböztető a Kossuth-féle függetlenségi 48-as párttól. Hetek óta zab-pártnak hívják őket országszerte.

A pártprogram megállapítása egyik legérdekesebb tárgya lesz a gyűlésnek. Ugronék ugyanis — a saját nyelvük szerint — felöltik magukra a balközépi modort. No, hogy rájuk fér már egy kis modor, az szent igaz. Csak azt nem látjuk be, miért kellett az érdemekben megboldogult balközépet kompromittálni oly sok-sok év után? Alighanem azért, mert a régi balközépnek egyik legfontosabb követelése a nemzeti hadsereg volt; talán erre spekulál a Baruch Jeremiás kompánistája?

Az utolsó pont már párttaktika. — Ezzel ugyanis a katolikus függetlenségeket akarják elterelni a másik függetlenségi párttól és az ő táborukba vonni. A gyűlésen — hír szerint — eleven példákkal bizonyítja be a pártvezér, hogy Magyarországon egyre dul a katolikus-üldözés, s hogy a szegény üldözött katolikusoknak csak a hadtestparancsnokságok intendaturái nyújtanak még egy kis menhelyet.

Érdekes lesz, hogy az értekezletet Bartha Miklós fogja vezetni, aki aznapra megérkezik Lussin-Piccolóból.

Keglevich, a ravasz intendáns.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 26.

Keglevich István gróf, a Nemzeti Színház intendánsa határozottan ötletes ember. Hogy az ötleteit rossz helyen érvényesíti, az a baja csak, — neki is, meg a kulturintézetnek is, a melynek jövője az ő ötletein megy tönkre.

Most tanítást adott a nemes gróf arról, hogyan lehet jó ötlettel a tüntetéseknek elejét venni. Jászai Mari péntek esti bucsuzása nagy tüntetésekkel fenyegetett. Az egyetemi ifjuság tömegesen készült megszállni a második- és harmademeleti erkélyeket, hogy a távozó művésznő mellett s ugyanakkor Keglevich ellen tüntessen. Mikor azonban a jegyek előjegyzése vé-

gett a pénztárnál jelentkeztek, azt a tüntető kapták, hogy minden jegy elfogyott. A színház különös volt, s sokféle magyarázatra adott alkalmat, hogy hová tette az intendáns a jegyeket, a melyek elfogytak, mielőtt forogtak volna. Hát kiderült ez is. Ravasz István Keglevich nagyon. Elvonta a jegyeket az egyetemi polgárok elől, és kiosztatta ingyen a városi középiskolai diákok között, a kik pénzre nem tudnának jegyet venni, s a kik, mert ritkán jutnak színházba és mert név szerint jól ellenőrizhetők és szigorubb iskolai fegyelme alatt állanak, alighanem csendben fogják élvezni az előadást, s legfőleg ha Jászai mellett tüntetnek, de semmi esetre Keglevich ellen.

Az intendáns a következő levelet küldte a fővárosi iskolák igazgatóinak:

Tekintetes Igazgató Ur! Bizonytalán méltóztatik tudni, hogy Jászai Mari asszony a Nemzeti Színház kötelékéből kiválték a 30-án a Széchy Mária darabban lép fel utójára a Nemzeti Színház színpadján.

Felesleges bővebben kifejtésem, hogy mennyire sajnálatos, hogy az országos színpadja elveszítte ezt a művészt, a ki maga szakmájában kétségtelenül a legelőkelőbb. Ennek folytán Jászai asszony művészi fellépése bizonyára ritka ünnepi jellegű lesz.

Ezen est méltóbbá tételéhez én is hozzá kívánok járulni, még pedig tisztelt igazgató szíves támogatásával. Azt szeretném megkérni, hogy a tanuló ifjuság, a melynek tömegesen lesz módja, hogy a legkiválóbb magyar művészt hozzá méltó körben az országos színpadján láthassa, részesedjék ezen művészi előadás élvezetében és őrizze meg a művésznő gyanánt. S minthogy tudom, hogy az igazgató ur vezetése alatt álló iskolában sokan vannak olyanok, a kik még a debütáló művészekre sem jöhetnek el, van szerencsém rendelkezésére bocsátani... darab másod- és harmad emeleti jegyet, hogy bőséges látása szerint a legszorgalmasabb, de vagyontalan tanulók közt szétesztassa.

Meg kívánom jegyezni, hogy a helyek erre az előadásra kizárólag tanulók számára tartottam fen s a többi tanintézet növendékei közt hasonlólag fogom szétesztetni.

Igazgató Urnak,

Budapest, 1900. márczius 25.

tisztelettel,

gróf Keglevich István.

Érdekes lesz már most a péntek esti előadás, a melyről az egyetemi ifjak nagy részben az intendáns egyszerűen kizárta az előadás helyek elvonásával. A mód, a hogyan tette az intendáns, az ötletes és sok tekintetben talán jogos is. De bizonyos az, hogy még egy is igaz talán erőszakos dolog az összes előadás jegyeket elvonni s ezzel nemcsak az egyetemi ifjuságait, de a középsorsu közönség egészét megkizárni a színházból arról az előadásról, a melynek művészeti és történelmi nagy jelentőségét maga az intendáns igen jól jelezte legelőző leveleiben.

HIREK.

— A miniszterelnök becsi útja. Szólt Kélmán miniszterelnök ma reggel visszaérkezett Bécsből. A miniszterelnök — mint már jelentésbe került — folyó ügyekről tett jelentést a királynak, s emellett pedig Goluchausky külügyminiszterrel és Körber osztrák miniszterelnökkel tanácskozott hosszabb ideig. A delegációkat ma halljuk, valószínűleg május első felén fogják Budapestre összehívni.

— **Méltóságos Lónyayné.** Lipót belga király tudatta a bécsi udvarral, hogy leányát. *Stefániát sem a fenség, sem a belga királyi cím meg nem illeti.* A bécsi főudvarmesteri hivatal erről körlevélben értesíteni fogja az összes udvari és állami hivatalokat. Egyébként a bécsi udvari körök az esküvő után leveleiket már így ezimezték:

„Méltóságos Lónyay Stefánia grófnő, született belga hercegnőnek.”

Triesztből jelentik, hogy Mayer püspök az esküvő előtt félórával megbérmálta Lónyayt, kinek *Choloniewski gróf* volt a bérmaapja.

Mint tudósítónk késő éjjel jelenti, a császári ház minisztere ma hivatalosan közzétette, hogy miután Stefánia főhercegnő, a trónörökös özvegye, f. hó 22-én nem egyenrangú házasságot kötött, jövőben sem az osztrák főhercegnői, sem a belga királyi hercegnői, sem pedig szász-koburg hercegnői meg nem illeti.

Lónyay gróf és neje holnap délután a gyorsvonattal Rómába utaznak. Lónyay grófné ma délután kocszított ki először.

— **Lobkovitz Rudolf herceg halálhíre.** A fővárosban — mint tudósítónk távirata jelenti — ma az a hír terjedt el, hogy *Lobkovitz Rudolf* herceg, budapesti hadtestparancsnok Csehországban levő birtokán szívizéhdés következtében meghalt. A hír annál nagyobb részvétet keltett, mert a herceg tudvalevőleg alig pár hét előtt vette csak feleségül *Edelsheim Gyulai* báró özvegyét, s nászuton volt ez idő szerint Csehországban. A budapesti hadtestparancsnokság telefonon kérdezősködött a prágainál *Lobkovitz* herceg állapotáról, de ott semmit sem tudtak a halálhírről. Ilyenformán a hadtestparancsnokság bizonytalanságban maradt, s nem tudott felelni arra a sok kérdezősködéésre, a melyel ma nap hosszat fordultak hozzá. Valószínűnek tartják azonban, hogy a hír csak félreértésből ered. A Nemzeti Kaszinóban ugyanis vasárnap valaki azt kérdezte, hogy hallották-e, hogy *Lobkovitz* nagy beteg. Erre Bécsbe telegrafáltak, értesítést kérvén. Ott azonban mit sem tudtak a betegségről. Azt hiszik, hogy a Nemzeti Kaszinó kérdésének félreértésétől támadt Bécsben az a hír, hogy *Lobkovitz*ot valami baj érte, s mire ez a hír Prágába jutott, a baj halállá növekedett.

Lapunk zártkörűen vett értesülés szerint a *Lobkovitz* hercegre vonatkozó hír minden alapot nélkülöz. A budapesti térpáncsnokság kérdésére a prágai térpáncsnokság a következő távirati választ küldte:

Seiner Excellenc befindet sich wohl.

Tudósítónk megjegyzi, hogy az áhír Budapestről került ki és pedig félreértés következtében.

— **A radnai választáshoz.** A mint soborsini tudósítónk értesít, ma délutáni két órakor érkezett Soborsinba a gyorsvonattal *Vancsó Gyula* r. képviselőjelölt. Az állomásnál bandérium fogadta és *Bárdy Kálmán* községi jegyző üdvözölte. *Vancsó* a nép között gyalog ment be községbe. A képviselőjelölt *Hunyady Károly* rófnál lakik. Ezen a község lakossága zenés klyásmenetet rendezett. *Vancsó* tiszteletére, ehhez ez alkalommal *Arnold János* községi tató tartott beszédet.

— **A titokzatos küldetés.** A képviselőház mai ülése alatt egy sajtós és a képviselőház folyosóin szokatlan külsejű kis csoport vázközött a miniszteri szoba előtt, a szobán kívül, tincses alakok voltak ezek, a miniszternek, semmi kérdezősködéésre sem felelve álltak libasorban egy könyvszekrény előtt. Az és végén egy ismert alak sietett feléjük, a

ki előtt tisztelettel hajoltak meg. *Komjáthy Béla* volt, akit az újságírók mindjárt megrohantak.

— A képviselő ur vezeti a küldöttséget?
— Igen!
— Kihez?
— A miniszterelnökhöz.
— Mit akarnak?
— Nem tudom.

Általános álmélkodás. Az egyik újságíró erre a küldöttséghez fordult felvilágosításért. Azok egymásra bámultak és tovább is hallgattak. Oda siet erre *Komjáthy*.

— Ne tessék bántani őket, nem akarják megmondani idejövetelük czélját.

— És nem is mondták meg.

Igy mard örökre titok, mit akartak a beregi zsidók a miniszterelnöktől?

— **Inkei Emil emlékezete.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara mai ülésén róttá le kegyeletét egykori buzgó tagja, a napokban elhunyt *Inkei Emil* emlékezete iránt. A napirend előtt *Marschall Lajos* dr. titkár emlékezett meg róla kegyeletes szavakban s indítványozta, hogy fejezze ki iránta a kamara részvétét, ezt iktassa jegyzőkönyvbe s ebbeli határozatáról értesítse írásban az elhunyt családját. A javaslatot egyhangú helyesléssel fogadták. Inkei utódja a kamara beltágjai sorában, a legtöbb szavazattal bíró póttag *Wallfisch Armin* lett.

— **A Tagányi pár Aradon.** *Tagányi Sándor* és hercegnő-neje vasárnap este érkeztek nászutokról Aradra. Ma délbén a férj családjánál nagy ebéd volt, melyen a férj rokonai vettek részt. A fiatal pár ma *Pankotára* utazott, hol a község nagy ünnepélyességgel fogadja.

— **Cseh hülyeség.** Különösen hangzó hír érkezett Prágából Bécsbe, mint egy táviratunk jelenti. Nem kisebb dologról szól a hír, mint hogy a király egy ifju-cseh politikus előtt úgy nyilatkozott volna, hogy abban a pillanatban

amint Prága külterületének és a szomszédos községeinek Prága városába történt bekebelezése megtörtént. Nem rossz. A cseh királyi koronáztatás és az illető politikus említett feltételei között nem tudjuk micsoda okozati összeköttetés lehet. Ilyen módon egész joggal elterjedhet az a hír is, hogy az orosz czár azonnal visszaadja Lengyelország szabadságát, ha Varsó külvárosainak részleges csatornázását teljesen keresztülviszik, éppen így Tótország királya lesz *Alfonz* spanyol király, ha a vágvölgyi meder-szabályozó társulat f. évi rendes közgyűlésén a szabályozási munkák megtörténtét konstatálja.

— **Kisebb kamat a zálogházakban.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután tartott teljes ülésén foglalkozott a város tanácsának átiratával, mely a kamarától véleményt kér az *magánzálogházak által szedhető kamatról*. Az eddigi kamatokat — az arany és ezüst ékszerekre 18 százalék egyéb ingóságokra 24 százalék — a kamara soknak találta s az általános panaszoknak helyt adva, azt a javaslatot terjeszti a tanács elé, hogy *ékszerekre 12 százalék, egyéb ingóságokra 18 százalék* teljesen méltányos.

— **A burok Szent-Heléna szigeten.** Londonban most köztudomásúvá lettek a Szent-Heléna szigetére vitt bur foglyokra vonatkozó rendelkezések. A sziget eddigi főkormányzója *R. A. Sterndale*, ki Jamestownban lakik, megmarad állásában. A foglyok ezen számüzetési helyükön 1400 mérföldnyi távolságra vannak a legközelebb fekvő délafrikai kikötőtől. Szent-Heléna szigetének partját várművek védik, melyekben éjjel-nappal vártüzérség őrködik. A foglyok szökése ennek következtében ki van zárva.

— **Kitüntetett törvényszéki elnök.** A király *János* Sándor nagyszabeni törvényszéki elnök-

nek, saját kérésére lett nyugalmaztatása alkalmából, sok évi sikeres szolgálata elismerésül a harmad-osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **Akadémiai díjak.** Az akadémiában ma két díj került kiosztásra. Mint nekünk sürgönyzik, a Karácsonyi-díjat *Palágyi Lajos* „Rabszolgák” című drámájával, a Farkas-Raskó-díjat pedig *Lampérth Géza* „Falusi élet” című hazafias költeményével nyerte el.

— **Meglepetés Ugron Gábornak.** *Ugron Gábor* egy csomagot kapott a minap ezzel a fölirással: *Minták érték nélkül.* Nagyváradon adták föl a csomag külső csomagot, amelyet nagy óvatossággal adott át a szolgálja *Ugronnak* és félve intette:

— Ne bontsa föl méltóságos uram, hátha valami lamelyes pokolgép vagy on elrejtve benne.

Ugron Gábor azonban meg akarta mutatni, hogy nem gyáva vénasszony, és vitéz generálisszerű bátorsággal vágta föl a csomag nemzetiszínű zsinégeit. Es csakugyan nem pokolgép volt a csomagban, hanem minta, még pedig — zab minta. Az első minőségű zabot egyik nagyváradai tisztelőjé küldötte *Ugron Gábornak*.

— **A Wenckheim-Radák pör.** Az erdélyi református egyház ellen *Wenckheim* Krisztina grófnő, *Wenckheim* Ferencz gróf leánya nevében nagy örökségi pört indítottak. A pör története a következő: Néhány évvel ezelőtt meghalt *Radák* Ádám báró és vagyona egy részét, mint köteles részt, unokájának: *Wenckheim* Krisztinának, erdélyi birtokát azonban *Teleky* József grófnak hagyta, a ki nőtlen ember, de kikötötte, hogy csak akkor kapja meg az örökséget, ha *Telekynek* fia lesz, aki eléri huszadik évét. *Radák* erős kálvinista érzésű ember volt, a ki azért tagadta ki leányát, mert a katolikus hitre tért át. Később kijelentette, hogy unokájának hatezer forint apanázst ad, ha református vallásban nevelik. A kis unokát azonban katolikus vallásban nevelték s azért *Radák* báró csak a köteles részt hagyta neki.

Wenckheim Ferencz gróf most *Spott* budapesti ügyvéd által pört indított az örökösök ellen s a következőket mondja:

„*Radák* vallási örjögésben szenvedett, beszámíthatatlan volt. A végrendelet csak föltételeken szól és a végrendeletben az örökös nincs megnevezve. *Wenckheim* Krisztina még a köteles részt sem kapta ki teljesen.”

Az egyházkerület igazgatótanácsa fölveszi a pört, bár nem lehetetlen, hogy a fölött ki egyezzenek. Mint kolozsvári tudósítónk írja, a pöriratnak az az állítása, hogy *Radák* vallási örjögésben szenvedett, alaptalan. *Radák* báró Erdélyszerte fenkölt gondolkodásu, hazafias magyar főurnak ismerték.

— **Bizottsági ülés.** A kereskedelmi akadémia felügyelő bizottsága holnap, kedden délután 5 órakor ülést tart a városházán.

— **Jégeső Pankotán.** Ma délután két órakor öt perczig tartó erős jégeső volt *Pankotán*, mely nagy kárt tett a már virágzásba lévő kajszin fáknban. A jégeső délről jött és észak felé húzódott el.

— **Sarah Bernhardt és az élet utolsó örme.** A L'Aiglon első előadásán „tout Paris” jött akart lenni. A jegyekkel való üzérkedés tő pontját érte el. Óriási árakat kértek és kapak az ülésekért. Az emberek mindenféle protk czióhoz folyamodtak, csak hogy jegyhez jusanak. Ebben a lázas időben levelet kap a nagy Sarah egy aggastyán invalidustól, ki maga a „Szent-Heléna szigeti események egyedüli tulajdonosának” nevezte. Arra kéri Sarah Bernhardt, hogy adna neki egy jegyet a L'Aiglon első előadásához és hogy szerezze meg evvel neki az életének utolsó örömét. A nagy Sarahot roppant meghatotta a dolog s küldött azonnal levelelben köztölt címre egy jegyet. De milyen nagy volt a csodálkozása, midőn még arj vagy ötven ilyen Szent-Helénai veterán és „egedüli tulajdó” kért megható sorokban szabó jegyet. Ezeknek már nem küldött jegyet, h

tendő előtt. Marólugot ivott s olyan nagy mennyiségben, hogy a mentő orvosok, akik a Rókusba vitték, meg vannak győződve róla, hogy a melankólikus Pfänderzsák Ernőnek nem lesz alkalma többé öngyilkosságot elkövetni.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a székely-udvarhelyi m. kir. pénzügyigazgató-sághoz Nagy Károly pankotai kir. adóhivatali gyakornokot állami végrehajtóvá ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Szerencsétlenség egy kohóban.** A berlini *Lokalanzeiger*-nek jelentik Bochumból tegnapi elötti kelettel: A dortmundi Union Henrik-kohó nevű kohójának olvasztójában nagy szerencsétlenség történt. Az olvasztó fala megrepedt és összedőlt. Két munkás életét veszítette, két ember súlyos, három pedig könnyű sérülést szenvedett. Az utóbbiak között van a műhely főnöke is.

— **Osztálysorsjáték.** A mai húzáson tízezer koronát nyert az 58.233 számú sorsjegy. Ötezer koronát a 28.088, 37.729, 37.738 és 40.162 sz. sorsjegy.

— **Életunt díjok.** Pfänderzsák Ernő 39 éves budapesti díjok az éjjel Kőbányai-ut 3-ik szám alatt levő lakásán maróluggal megmérgezte magát. A veszedelmes mérge annyira összeégette a szerencsétlen ember belső részeit, hogy a mentők súlyos belső sérülésekkel vitték a Rókus-kórházba. Végzetes tettére valószínűleg súlyos anyagi gondjai miatt határozta el magát.

— **Lejo Lili jótékonyága.** Lejo Lili aradi vendégszereplése alkalmából 4 koronát küldött hozzánk a helybeli árvaház javára. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Vigyázatlanságának áldozata.** Horváth Sándor 21 éves napszámos ma reggel a fővárosi Cséry-féle szemétkönyvesében közel ment a tisztító géphez. Eközben oly ügyetlenül akart kikapni a gépből egy ruhafoszlányt, hogy a hajkerék szíja elkapta s a szó szoros értelmében kitépte jobb karját. Sok vért veszítve vitték a hadi Szent-István kórházba.

— **Oriási tüzvész** volt ma éjjel Fokvároskódsz. A Gravestreeten számos ház leégett. A zsepépületek irattárait a parlamentben hehírték el. A kormánynak tömérdek aktája leégett. A tűz oka ismeretlen.

— **Inspekciós hölgyek.** A városi árvaházban ezen a héten felügyelnek Heinrich Sándorné és Ottenberg Tivadarné urnók.

— **A kiállítás új clouja.** A Petit Bleu egy munkatársa érdekes clou-tervezetet nyújtott be Picardhoz, a világkiállítás főkormánybiztosához. Azt ajánlja, hogy csináljanak egy kiállítást, amely a huszadik század társadalmi életét mutassa be. Legyen egy feminista osztály, amely a tökéletesen emancipált nőt és az ekkép alakult új családi életet tárja szemünk elé. Legyen egy osztály, amely a huszadik század gyárait és műhelyeit mutassa be, ahol az alsórendű munkákat automaták végzik gyorsabban, olcsóbban és pontosabban, mint az emberek. Legyen egy építészeti osztály a jövő társadalom mozgó házaival, amelyeket mesés könnyűséggel lehet vinni egyik helyről a másikra és amelyeket tulajdonosa végighordoz az egész világon, nem respektálva országhatárokat és nemzetiségeket. Ez a fantasztikus tervezet Picard kezében van, aki még eddig nem döntött az ügyben. Persze a tervezet nem fog megvalósulni. Két hónap múlva megnyitják már a kiállítást.

— **Tanácsok a dohányzóknak.** Egy Laquen nevű straszburgi szemorvos tanulmányt írt a dohányzás veszedelméről. Aki étvágytalanságban és krónikus gyomor-katarrhusban szenved, kétszeresen óvatosnak kell lennie a dohányzás tekintetében. A dohánybaj nem igen támadja meg azokat, akik huszonöt grammnál kevesebb dohányt fogyasztanak el naponként. Érzékeny szervezetünknek még kevesebb dohányzás is zavarokat okozhat a szív működésében. Huszonöt gramm dohány körülbelül öt rendes nagyságu szivarnak felel meg és ennél többet még szenvedélyes dohányzóknak sem volna szabad elszívni naponként, ehgyomorra szivarozni káros, legjobban viselhető el a dohányzás étkezés után.

S ha két étkezés közben még egy szivart akar az ember elszívni, akkor egyek valamit, akár csak egy kis kétszeresültet is. Nem jó a szivart végig a szájból tartani. Némelyeknek pláne az is a szokásuk, hogy a szivart rágják, amivel a dohány ártalmas anyagai feloldódnak s a nyállal mérgek jutnak a gyomorba, ha kis adagokban is. A szipka használatával sok veszedelem előzhető meg, de persze a szipkát sokan azért kerülnek, mert a dohánynyencz félti tőle az élvezetét. A dohánymérgezés rendszeren a szív működésénél mutatja a hatását. Eleinte ritkábban, később gyakrabban mutatkozó szivdobogás és nyomasztó érzés alakjában jelentkezik. Ez az első intő jel. Aki erre nem hallgat és nem mérsékli magát a dohányzásban, az komolyabb bajokra is számíthat.

— **Idegenek különös figyelmébe ajánljuk** Porter Vilmos koronás áruházat Aradon, az Andrássy-téren, a Központi Szálloda épületében. Sok minden emlék tárgyak rendkívül dúsz változatosságban és hallatlan olcsó árak mellett kaphatók.

— **Siketnémák kongresszusa.** A kongresszusok sorához, amelyeket Párisban a kiállítás idején tartani fognak, csatlakozik egy igen érdekes kongresszus, a siketnémáké. Augusztus 6-ikától 8-ikáig fog tartani a kiállítás kongresszusi palotájában. A kongresszus rendező-bizottsága ez alkalommal be akarja mutatni, hogy milyen mértékben vetek részt a szellemi életben száz év óta a siketnémák. Előadásokat fognak tartani a siketnéma oktatásról, a felnőtt siketnémák foglalkozásáról s a siketnéma egyesületeknek az állam és magányosok részéről való támogatásáról. A kongresszusnak két osztálya lesz, az egyik kizárólagosan siketnémákból fog állani, a másikban a beszélő résztvevők, a siketnémák barátai és tanítói.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Három megye érdeke.

— A dohánybeváltás reformja.

Arad, márczius 26.

A gazdaközönségre nézve nagy fontosságú ügyet tárgyaltak ma a megyeháza nagytermében, hol Arad-, Békés-, és Csanádmegye gazdasági egyesületei tartottak közös igazgatósági ülést, hogy a dohánybeváltás reformálására akciót indítsanak. Számtalan panasz merült itt fel, melyek orvoslására emlékiratot küldenek a központi dohányjövédéki igazgatósághoz.

Az aradi gazdasági egyesület élén Vásárhelyi László ig. elnök jelent meg, Zsilinszky Endre dr. a békésmegyei, Hász Antal alelnök a csanádmegyei egyesületek élén.

Miután Vásárhelyi László üdvözlöi a három egyesület tagjait, Purgly János ajánlja, hogy az elnöki széket Zsilinszky Endre dr. foglalja el, a jegyzőkönyv vezetésére pedig Laehne Hugót, az aradi gazdasági egyet titkárát kérje fel a gyűlés.

Zsilinszky Endre azt tartja, hogy Vásárhelyi Lászlót, ki a gyűlést összehívta, illeti meg az elnöki széket.

Vásárhelyi László erre, mint elnök megnyitja az ülést, melynek lefolyása a következő volt.

Vásárhelyi László előterjeszti a szóban forgó ügyre vonatkozó határozati javaslatát. A tartalmas javaslat oda konkludál, hogy mivel Arad-, Békés- és Csanádmegyékben terem a legjobb dohány, méltányos volna, ha e három körzetre egy külön féleséget állapítanak meg és nevezék ezt aradi leveleknek, melyeket minden esetre jobban honorálnak, mint a szegedi elnevezés alatt beváltásra kerülő dohányt, miután a szegedi név alatt az egész tiszamenti, e három körzet termésénél sokszor rosszabb dohány értik.

Zsilinszky Endre dr. örömmel járul a javaslat elfogadásához. Kettős a veszteség a mostani beváltásnál, mert míg egyrészt a mi dohányunkért nem fizetnek méltányosan, drágán

veszik a külföldi dohányt, melyet azután zönségnek kell drágán megfizetni.

A tárgyalás során felmerült a kérdés, hogy nem volna-e előnyösebb, ha a dohány minőségében több osztályt állapítanak meg, így kisebb lenne az átvevő közegek téve Zsilinszky nem tartja helyesnek ezt a kizárólagos akciót.

Vásárhelyi László is amellet van, hogy a kérdést nem kell most komplikálni.

Hász Antal sem kívánja egyelőre igyekezteiben tárgyalni a dolgot, míg általánosságban elfogadja a javaslatot.

Több hasonló hozzászólás után elnök statálja, hogy a javaslat elfogadtatott s így nek értelmében a központi jövédéki igazgatóságot felterjesztést intézzenek.

Ezután előterjesztésre kerülnek a dohánybeváltás körüli tapasztalatok, melyek s Zsilinszky konstatalja, hogy Békésmegyében mostani beváltás mellett, a dohánytermés nem jár haszonnal.

Vásárhelyi László nagy kárt lát többek között abban is, hogy a bár egy osztályba tartozó, de külön minőségű dohányt együtt bánjatják.

Purgly János azt tartja a sérelmek legfőbb okának, hogy nem olyan közegek váltják be a dohányt, akik értenek hozzá. Mert más a forrott, kész dohány és a nyers dohány ism. rete. (Helyeslés.)

Mayerhoffer Lajos úgy gondolná helyesnek, ha a magyar dohányt magyar beváltó vegyék át s az adja tovább az osztráknak, mert osztrák már előre rossz véleménynyel van a dohányunkról.

Montagh, Vajda Lajos és többek hozzászólása után, Zsilinszky Endre dr. azt a javaslatot terjeszti elő, hogy beváltás aként reformálják, hogy a beváltó mellett szakértő legyen akár a gazdaközönség, akár a gazdasági egyesületek kebeléből. (Helyeslés.)

Purgly János ajánlja, hogy arra nézve terjedjen ki a mozzalom, hogy a dohányt ne pénzügyminiszter, hanem a földművelésügyi miniszter közegei vegyék át a termelőtől. (Helyeslés) Erre nézve keressék meg a földművelésügyi minisztert.

Laehne Hugó csatlakozva az indítványát az országgyűléshez való felterjesztést tartja czélvezetőbbnek.

A gyűlés úgy Zsilinszkynek a beváltásról vonatkozó, valamint Purglynak iménti indítványát, utóbbit Laehne módosításával, elvben elfogadta s ezek részletes megbeszélésére bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Vásárhelyi László, Cselkó Arpád, Mayerhoffer Lajos, Csanádmegyei; Zsilinszky Endre dr., Szalay József, Beliczay Géza a békésmegyei, Hász Antal, Háru Agoston és Babó Zoltán a csanádmegyei gazdasági egyesületek részéről, hozzájárulván a három egyet titkárát is.

Az ülésen jelen voltak:

Antal Sándor, Babó Zoltán, Balta Miklós, Bolyos Mátyás, Biró Albert, Cselkó Arpád, Dálnok Nagy Lajos, Friebeisz Miklós, Gellén Rénhart, Hász Antal, Habereger György, Haraszty Sándor, Johán Kálmán, Kokas József, Kohn József, Kállay Ödön ifj. Kintzig János, Kövér Ede, Kézsmárky István, Koczinszky Mihály, Kovács Jenő, Lukács Géza, Laehne Hugó, Mayerhoffer Agoston, Matzky Zsigmond, Martág Henrik, Martens Caesar, Mandel Vilmos, Maffei Géza, Morvay Mihály, Makutz Tivadar, Nagel Vilmos, Nagel Henrik, ifj. Nagel Vilmos, Purgly János, Purgly Lajos, ifj. Purgly János, Purgly Emil, Parnier Béla, Pongrácz Jenő, Réczey Miklós, Sármezei Akos, Szeiler Elek, Szalai József, Székács József, Scharf Elek, Szilágyi Sándor, Tagányi István, Tagányi Sándor, Tókey Jenő, Vásárhelyi József, Vásárhelyi László, Vásárhelyi Dezső, Verzár Márton, Vovovszky Károly, Weirich Lajos, Zsilinszky Endre dr. Zsilinszky István.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Kossuth Lajos-betegségügyi és temetkezési egyesület vasárnap délután 2 órakor tartotta rendes évi közgyűlését. Klein János elnök a szép számban megjelent tagok üdvözlővén, a gyűlést megnyitotta. Ezek után Fekets Jakab alelnök lendületes beszédben emlékezik meg az egyesület halhatatlan nagy patronusáról: Kossuth Lajosról, kinek legnemesebb jellemvonása a lángoló hazaszeretet volt. A nagy hatást keltő beszédet a közgyűlés éljenzés

fogadta. Következett a számvizsgáló bizottság jelentése, melynek tudomásul vétele után a közgyűlés részéről a számvizsgáló bizottság tagjainak Preisach Vilmos, Glück Károly, Maresch Gyula és Róth Lajosnak önzetlen fáradozásukért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott és egyben egyhangulag ismételt megválasztottak — Ezek után a közgyűlés Hieronymi Károly Arad város országgyűlési képviselőjét és Goldis József ér. kel. román püspököt nagy lelkesedéssel és egyhangulag tiszteletbeli tagokul megválasztotta. Végül elnök megköszönvén a közgyűlésnek a beléhelyezett bizalmat, bejelenti az elnökség és a tisztségviselői kar lemondását. Ezen lemondás folytán az új választás következőleg ejtetett meg:

Elnök: Klein Ignác, alelnök: Fekete Jakab, pénztárnok: Grünwald Simon, alaptőke gondnok: Funkelstein József, betegfelügyelő: Fántó Bernát, Weisz Márton, Schwarcz Jakab és Fischer Samu egyhangulag, továbbá: Assael József, Bródy Lipót, Büchler Ignác, Bergesz Rezső, Csatlós Ignác, Cziráky Alajos, Czeiting Bernát, Engelhardt Náthán, Engel Bernát, Glück Zsigmond, Glück Ignác, Gregrovits Ferencz, Halbritter István, Keppich Zsigmond, Kell Manó, Menczer Márton, Nagy Kálmán, Osterzetter Dávid, Popper Károly, Prochlich Lőrincz, Szida Száva, Weisz Adolf, Welser Alajos, Weisz Jakab 40—40 szavazattal, Bing Béla, Dánszky Gergely, Freund Fülöp, Hász Rezső, Löwy Ignác, Schmeer Náthán 38—38 szavazattal, rendes választmányi tagokul; Löffler Lipót 36, Grubner Samu 9 szavazattal póttagokul és végül Babiczky Vilmos 28 és Ritter Dániel 12 szavazattal zászlóvivőkül választottak meg.

(*) **Közgyűlés.** vasárnap délután tartotta rendes évi közgyűlését az *Első aradi betegsegélyező és temetkezési egyesület*. A jelentések felolvasása után jegyzőkönyvi elismerést szavaztak Neumann Arminnak, a távozó titkárnak, ki 30 éven át szolgálta buzgón az egyesületet. Moskovitz Jakab indítványára határozatba ment, hogy a zászlószentelés 25-ik évfordulóját bankettel ünneplik meg az idén. Az egyesület régi tisztségviselői közül egyhangulag megválasztották:

(*) **Az aradi iparos ifjak önképző és betegsegélyező egyesülete** tartotta meg tisztújító közgyűlését a melyen a leköszönt Czeiler István elnök helyébe egyhangulag Csák Czírjék dr. minorita rendfőnököt választották meg. Három tagu küldöttség ment a rendfőnökhöz felajánlva neki a tisztséget. A rendfőnök készséggel fogadta el az elnöki tisztséget. Az új elnök, később meg is jelent a közgyűlésen, a hol Czeiler István üdvözölte, mire Csák Czírjék dr. megnyitotta az ülést s köszönetet mondott a személyébe helyezett bizalomért. A megjelent tisztújításon a tisztikar a következőleg alakult. Alelnök: Scheffer József. Jegyző: Szikra Lenárd. Pénztárnok: Kohn József. Kézeltő pénztárnok: Hetessy István. Ellenőrök: Ujvári M. és Müller N. Könyvtárnok: Baranyi Sándor. Zászlóvivő: Falusi Ágoston. Orvos: Dr. Werner Miksa. Választmány: Babay András, Belóni József, Benkó József, Heim Ferencz, Glutig József, Georgiades József, Wollmann Antal, Kovács László, Kohn Vilmos, Makula Antal, Menczer Gyula, Pepoli Viktor, Raumann Lipót, Rätz Miklós, Renner István, Stern Adolf, Szobota Nándor, Zimmermann István. Számvizsgálók: Ackerman Ferencz, Glutig János és Vári József.

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés.

— Meghívó. —

Arad szab. kir. város községi iskolaszéke f. évi márczius hó 29-én azaz *csütörtökön délután 5 órakor* a városház emeleti kis termében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak, valamint a községi iskolai igazgató urak és urhölgyek ez uton is meghívottnak. A tanácskozás tárgyai:

1. *Jánszky Piroska és Hofbauer Olga* községi tanítónők kérelme, melyben egészségüknek helyreállítása szempontjából előbbi három heti, utóbbi pedig a folyó iskolai év végéig szabadság időnek engedélyezését kéri.

2. A kiküldött bizottságnak javaslata, az aradi polgári iskolai igazgatók igazgatói által-

nyának a törzs fizetésükhöz való csatolása tárgyában.

3. Aradvármegye kir. tanfelügyelőjének átirata, Nagy Sándorné szül. Ujházy Julia városi községi tanítónő nyugdíjazása tárgyában.

4. A nyugdíjazás következtén megüresedett *osztálytanítónői állásnak meghívás útján egy próba évre való betöltése.*

5. Az iskola felügyelő bemutatja az ujteleni elemi leányiskola felszerelésére kezeihez kiutaltványozott 350 frt előlegnek mikénti felhasználásáról szóló számadását.

6. Az iskolafelügyelő jelentése a községi elemi iskoláknál a könyvtár és szertár díjak czímen beszédett összegekről és azoknak mikénti felosztásáról.

7. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról.

Aradon, 1900. évi márczius hó 26-án.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ „**Akinek három felesége van.**” A Magyar Ujság 1898. évi június hó 26-án megjelent számában a fenti czim alatt egy közlemény látott napvilágot, amely azt tartalmazta, hogy egy törvényszéki szolgát saját felesége jelentette fel, mert kiderült felőle, hogy neki már volt két hites felesége, akik még élnek. A dolog úgy tudódott ki, hogy a szolga a harmadik feleségétől 600 frt kicsalt és azután megszökött. A három nejt embert a rendőrség keresi. Ennek a cikknek tartalmából, különösen pedig egyes részleteiből *Enyedi Mihály*, a büntető törvényszék kézbesítője rágalmozást és becsületsértést látott személye ellen fennforogni. Ezért vádiratot adott be a cikk írója, *Frölich János* hírlapíró ellen. Ma tárgyalta volna ezt az ügyet a budapesti esküdtszék Lenk Gyula táblai bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson magánpanaszost dr. *Pollacsek Sándor*, vádlottat pedig *Gál Jenő* ügyvédek képviselték. Az esküdtszék megalakítása előtt vádlott kijelentette, hogy a cikkben foglaltak nem vonatkoznak *Enyedi Mihályra*, amennyiben pedig magánpanaszos ezeket mégis magára venné, sajnálkozásának ad kifejezést a téves adatokon alapuló közlemény megírása felett. Magánpanaszos ezt tudomásul vette, mire a sajtóbíró *Frölich János* ellen a további eljárást megszüntette.

KÜLÖNFELEK.

□ **Mentség.** A törvényszék elnöke: Ön tehát a panaszt a Vörös faltól lejövet pofon ütötte! Felhozhat valamit a mentségére:

A vádlott: Igen, nagyságos ur, azon a helyen kérem pompás visszhang van.

□ **Aki kedden születik**... Egy *Conas* nevű asztrológus 1636-ban megjelent művében a következőket írja:

Az a lány, a ki kedden született, szép lesz, fehér, se nem kövér, se nem sovány, gesztenyehaju, széptermetű becsületes asszony, féltlen fogja a férjét, de a férje verni fogja; rossz lesz a gyomra; modora szeretetreméltó, szerény lesz; haja hosszúra nő. A szolgálak, szolgálók mások meg fogják lopni. Nem él ötven esztendőnél tovább. Szerencsétlen napja a péntek. Fulladásban hal meg, szeszélyes lesz és áldozatát gyakran változtatja.

□ **Patikárusnók.** oroszországban egy évtized alatt nagyon megnövekedett a női gyógyszerészek száma, úgy, hogy jelenleg már komoly vetélytársaik is a férfiaknak ezen a téren. Vannak olyan gyógyszertárak, ahol férfiak és nők is dolgoznak. Akár állami, akár községi, akár magángyógyszertár legyen, a nők ugyanolyan joggal pályázhatnak mindegyikre, mint a férfiak. Legujabban még többet akarnak az orosz nők. Azt szeretnék, ha a gyógyszertárakban csakis női személyzetet alkalmaznának. Az új elv tábora veszedelmesen növekszik. A legtöbb oroszországi nagyvárosban, mint Péterváron, Moszkvában, és Kiebben, már sok olyan gyógyszertár van, ahol kizárólagosan nőket alkalmaznak. Sok női gyógyszerész már tizenöt

évi gyógyszerészi működésének jubileumát is megünnepelte. Segítő-egyesületet is alakítottak már, amely a beteg nőgyógyászterezeknek és hátramaradottaiknak rendelkezésére áll. A község szivesebben látogatja a szoknyás patikárusokat, az orvosok szivesebben írják az ilyen patikába szóló receptet.

□ **Apróságok.**

A: Mond, sohse vettél a feleségednek ékszer?

B: Sajnos egyszer és egész életemben bánom.

A: Igazán? Mi volt?

B (sóhajtván): Jegygyűrű.

A: A győzedelmet miért ábrázolják mindig női alakkal?

B: Majd megtudod, ha megnősülsz.

NAPIREND.

Márczius 27. Kedd. Róm. kath. naptár: Rupert püspök. — Protestáns naptár: Rupert püspök. — Görög-keleti naptár (márczius 14.): Benedek. — A nap kél 5 óra 33 perczkor, nyugszik 6 óra 6 perczkor. — A hold kél 3 óra 22 perczkor, nyugszik 2 óra 1 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 753.0 milliméter, délután 2 órakor 752.0 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 6.6, délután 2 órakor C° + 13.0. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor D. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságharozti emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombat délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Márczius 28. Közfalatorvosválasztás Ternován.

Márczius 29. Iskolaszéki ülés délután 5 órakor. — Az aradvideki tanító-egyesület újszentanna-világosi fiók-bizottságának ülése délelőtt 9 órakor.

Márczius 31. Az aradi vízvezetési művek részvénytársaság közgyűlése délután 4 órakor (Aradi első takarékpénztár.)

Április 1. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Csanádi-palota.)

Április 4. A Szent-Margit részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Április 8. Müttermüller József hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

— **A jegybank állása.** Az *osztrák-magyar bank* ma tette közzé kimutatását ez évi márcz. 23-iki állásáról. *Bankjegyforgalom*: 1246,374,000 (—5,243,000) korona, *érczértékkészlet*: 1195 millió 838,000 (+ 126,000) korona, *váltótárca*: 237,809,000 (— 8,876,000) korona, *lombard-üzlet*: 64,044,000 (— 3,671,000) korona, *adómentes bankjegytalék*: 274,357,000 (+ 6 millió 324,000) korona.

— **Meghívás.** *Csutak Károly* első temetés rendező intézet Entreprise des pompes funebres Szent-Margit részvénytársaságnak Aradon, 1900. április hó 4-én d. e. 11 órakor Szabadság-tér 20. számú helyiségében megtartandó rendkívüli közgyűlésére. *Tárgysorozat*: 1. A társaság alapítókéjét képező 500 darab 200 korona névértékről kibocsájtott részvényeinek tizedekben való felosztása, illetve azok helyébe 5000 darab 20 korona értékű syndikátus kibocsájtása. 2. A Szent-Margit jótékonyági egyesület megalkotása tárgyában értekezlet. 3. Netáni indítványok. Ezen rendkívüli közgyűlésre megjelenni szándékozók felkéretnek, hogy részvényeiket alapszabályok 12. § értelmében aradi vagy temesvári intézetinél, 1900. április hó 3-áig letenni sziveskedjenek. Aradon, 1900. márczius 25. Hendrey Pál elnök, *Csutak Károly* vezet. Az igazgatóság által elének terjesztett tervezetet láttuk és azt a közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk. Aradon, 1900. márczius 26. Rolkó Kálmán, Joó Lajos, Simalya Károly felügyelő biz. tag.

S z e s z ü z l o t

— Márczius 26. —

Mal jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona bordó nélkül per 100 liter % beleeítve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák 11 korona métermézánként.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 26.

Déltőzsde. A buzakínalat kielégítő, vételkedgyöngye. Nyugodi irányzat mellett 14,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek közül tengeri keresselt, rozs tartott, árpa nyugodt, zab változatlan. Időjárás boros.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.47—7.48
Buza októberre	7.69—7.70
Rozs áprilisra	6.34—6.35
Rozs októberre	6.55—6.56
Zab áprilisra	4.92—4.93
Tengeri májusra	5.28—5.29
Repce augusztusra	12.90—13.05

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.46—7.47
Buza októberre	7.69—7.70
Rozs áprilisra	6.33—6.34
Rozs októberre	6.54—6.55
Zab áprilisra	4.92—4.93
Tengeri májusra	5.30—5.31
Repce augusztusra	12.90—12.95

Zárul 4 órakor:

korona

Osztrák hitelrészvény	754—
Magyar hitelrészvény	751—
Leszámlolóbank részvény	492—
Rima-Murányi vasúti részvény	619—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	643.50
Közuti vasút	665—
Városi villamos vasút részvény	341—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. márczius 26.

Magyar aranyárjádék 4 ⁰ / ₁₀₀	97.30
Magyar koronajárjádék 4 ⁰ / ₁₀₀	93.55
Magyar arany 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	101.—
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	99.75
Magyar ezüsti vasút	99.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	93.25
Magyar italmegváltási kötvény	98.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	164.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.75
Osztrák papírjádék	99.—
Osztrák járadék ezüst	98.75
Osztrák járadék arany	98.25
Koronajárjádék	99.20
1860-iki államsorsjegyek	136.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1790
Magyar hitelbank részvény	751.50
Osztrák hitelintézet részvény	755.—
Osztrák-magyar államvasút	643.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.29
Német birodalmi márka	118.65
London	242.75
Páris	96.45

REGENY-CSARNOK.

Egy titkos rendőr kalandjai.

— Angol bűnügyi regény. —

Angol eredetiből fordította:

Szebenyel Sz.

[4]

(Folytatás.)

II.

Pontban három órakor a Baker-utczában voltam Holmes lakásán. Barátom még mindig nem tért vissza. A háziasszony azt mondta, hogy reggel, valamivel nyolcz óra előtt ment el hazulról, azóta haza sem térve. Leültem a kályha mellé azzal a szándékkal, hogy bevárom Holmes barátomat, bármédig is távol maradna. Nagyon érdekelt már az eset, mert noha nem volt meg benne az a háborzongató vonás, mely a nagy bűnügyeket jellemzi, mégis Adler Irén makacs nyakassága és a király kényes helyzete, megadta az ügynek a maga saját jellemző vonását.

Eltekintve az ügy természetétől, mely barátom kezében volt letéve, volt valami az ő mesteri eljárásaiban, éles, találó következtetéseiben, mely minden egyes ügyet felette érdekessé varázsolt, még ha magában az ügyben nem is fordult elő lényegileg érdekes adat. Amulataba ejtő nagyszerűséggel bonyolította ki a legkuszáltabb titkokat is, az ő saját, más által megfoghatatlan rendszerével. Olyannyira hozzá voltam szokva sikereihez, hogy egy siker nélkül végződő nyomozást elképzelni se tudtam.

Közel járt a négyhez, midőn felnyit az ajtó és egy részegnek látszó urasági inas, fésületlenül és toprongyosan beállított a szo-

bába. Jól ismertem ugyan Holmes tehetségét az áruha és szakáll használata terén, mégis vagy háromszor kellett megnézniem, mielőtt meggyőződtem, hogy tényleg ő az, aki előttem áll. Egy intéssel fordult felém, aztán betért a másik szobába, honnan pár perc múlva tisztán, elegánsan jött elő. Leült a szokott karszékbe, hátravetve magát, lábait a kályha elé nyújtotta és elkezdett kacagni, hosszan, jekedten.

— No, de ilyet látni, monda, aztán ismét nevetésbe tört ki, hogy a szemei csak úgy sirtak bele.

— Mit nevezsz?

— Nagyon, nagyon komikus. Bizonyára nem tudod, hogy töltöttem a napot és mit végeztem.

— Fogalmam sincs róla, válaszoltam. Azt hiszem, Adler Irént kísérted figyelemmel. A háza körül settenkedtél.

— Igen, de a dolog folytatása volt egy kissé szokatlan. Azonban majd elmondom. Reggel nyolcz óra előtt indultam el hazulról, munka nélküli liberális inasnak öltözve. Igen erős és szép vonzódás van egyáltalában a konyha emberei között. Légy egy és hamar meg tudsz mindent, ami tudni való van. Hamar elértem Briony Lodget. Ez egy két emeletes ház, hátul szép kerttel, de ki van építve egészen az utcára. Az ajtó el volt reteszelve: ennyi az egész. Nagy nappali szoba a jobb szárnyon, szépen butorozva, hosszú nagy ablakkal, melyek záró készülékekkel vannak ellátva, melyeket egy gyerek is kinyithat. Hátul nem volt semmi különös, kivéve, hogy a folyosó ablakát a kocsi-színről el lehet érn.

Körül jártam az egész házat, megvizsgálva azt minden oldalról, de semmi más megfigyzésre érdemeset nem láttam.

Betértem az istálló elé, hol a kocsisoknak segitettem ledörzsölni a lovaikat, mely szolgálatomért kaptam két pennyt, egy pohár pálinkát és annyi adatot Adler Irén személye felől, amennyit csak akartam. Azonkívül elmondták a szomszédság valamennyi lakójának, életörtétét, de bár arra cseppet sem voltam kíváncsi, mégis meg kellett hallgatnom.

— Es Adler Irén felől? kérdem.

— Oh, ő minden férfinak elcsavarta a fejét azon a környéken. A legcsinosabb teremés a fűzőben járó csemeték között, annyi bizonyos. Ezt mondják a Serpentin emberei. Nyugodtan él, konzerteken énekel, pont ötkor kikocsikázik és hétkor tér vissza ebédelni. Rutkán megy ki más időben, kivéve ha énekel. Csak egy férfi látogatója van, de az eléggé gyakori. Barna és feltűnően szép férfi, ki legalább is naponta egyszer vizitel, néha kétszer is. Mr. Godfrey Norton a neve és az Immer Templomból való. Lásd az előnyeit a bizalmasság terén egy kocsis barátomnak. Még sokat beszéltek össze-vissza, de midőn már meguntam hallgatni, ott hagytam őket, megindultam a Briony Lodge felé megegyszer, hogy átgondoljam ismét ter-rem részleteit.

Ez a Godfrey Norton bizonyára főtényező a dologban. Ugyvéd itt Londonban. Mi volt az oka gyakori látogatásainak? Kliense, barátja vagy szeretője volt? Ha kliense volt, bizonyára átadta neki a fényképet megörzés végett. Ha szeretője volt, akkor az kevésbé lehetséges. Most az a kérdés, vajjon folytassam-e munkámat Briony Lodgenál, vagy fordítsam figyelmemet ezen ur felé. Ez egy igen gyenge pontja a dolognak és ez által kiszélesedett a nyomozás mezeje. Azt hiszem, untatlak ezen dolgokkal, de kellett, hogy én elmondjam a részleteket is, ha megakarod érteni a helyzetet.

— Figyelek, figyelek, mondam.

— Még mindig ezt mérlegeltem magamban, midőn a Briony Lodge előtt egy elegáns fogat állott meg és egy feltűnően szép barna férfi ugrott ki belőle, valószínűleg az, kiről a kocsisok beszéltek. Nagyon sietős lehetett, az utja, mert sietve csengetett, intett a kocsisnak, hogy várjon és végigsimította a szobaleány arcát, mely modorról azt következtettem, hogy otthonos volt a házban.

Vagy egy fél óráig volt a házban, mely idő alatt néha-néha megpillanthattam az ablakon keresztül, amint fel és alá járva a szobában izgatottan hadonászott a kezeivel. Adler Irént nem láthattam. Majd midőn lejött, még

inkább sietett, mint az előbb és hangosa ált a kocsisnak:

— Hajts mint a szél; először Gross csához a Regen Streeten, aztán a Szt. M templomhoz a Edwarte uton. Aranyat kap husz perc alatt ott leszünk.

Epen azon törtem a fejem, hogy kövessem-e az uraságot vagy ne, midőn nyit a kapu és kis könnyű kocsi gördül rajta. Adler Irén volt. Az arca szép, mint tündéré. Csengő hangon kiáltott a kocsi ki úgy látszik, sietségben volt, mert csak félig volt begombolva, a nyakkelet meg a füle alatt diszlett.

— Hajts John ahogy csak lehet. Egy nyat kapsz, ha husz perc alatt a Szt. M templomnál leszünk.

Huszonöt perc hiányzott a déltől. Ez nem lehetett elszalasztanom, Watson. Gondolkodtam, vajjon fussak-e, vagy káromkodjam a kocsi mögé, midőn egy csontot húzta konflis döcögött el mellettem. Ugrottam, ugyanazt kiáltva a kocsisnak, azok:

— Egy aranyat kap, ha husz perc a Szt. Monica templomnál leszünk. Mondom szonöt perc hiányzott a délből és így a dolog volt, merről fu a szél. A konflisom sen hajtott, de azért mégis későbbben ért oda, mint amazok. A két kocsi, mely vitt a tónál állott, midőn odaértem.

Kifizettem a kocsisomat és besiettem templomba. Egy lélek som volt ott a ke kívül, kiket követtem, csak pap, egy aki v mit magyarázgatott nekik. Mindharman csomóban álltak az oltár előtt. Egy padba ültem, mint bármely munkanélküli egyén, betévedt a templomba. Nagy meglepetésem hirtelen mindharman felém fordultak, God Norton lelkedve futott felém.

— Hála Istennek, kiálták. Jó lesz ön Jöjjön, jöjjön.

— Mire leszek jó? Kérdem.

— Jöjjön kérem, jöjjön, mert három per múlva már nem lesz törvényes.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. reg. 8.
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.

Városi színház.

Bérlet 157. sz.

Páratlan

Kedden, 1900. évi márczius hó 27-én:

Az aranykakas.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Blumenthal Oszkár és delburg Gusztáv. Magyarosította: Fáy J. Béla.

SZEMÉLYEK:

Szikra Julis	Ru/sinszki I	Gyárfás Béla	Pethes Im
Fürge Antal	Pintér Imre.	Müller Ottó	László Gy
Dachslmayer	Mezől Péter.	Flóris, koldus	Hegyessi
Erzsi	Harmath J.	Ireszka	Jeney Gy
Liza	Kalocsa R.	Bokros, ülnök	Hajnal D
Horváth	Bacs Károly.	Körmös	Gáthi K.

Kezdete 7 órakor.

27.

1900. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Békés Megyei takarékpénztár végrehajthatónak úgy felmenni Mihály és Ardeu Jozsef kiakozásoknak, Kerekes Dávid és egy végrehajtást szenvedő elleni 10 korona, illetve 177 kor. 14 batja, és 100 kor. tőkekövetelés árulékai iránti végrehajtási ügyében a kisjenői kir. bíróság területén, Otlaka-megyés-pusztán fekvő, az Otlakai 774. és 925. sz. földben A. I. 3. I. illetve A. I. 1. 3. foglalt ingatlanra az árverést 14 koronában, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, hogy a fennebb megjelölt ingatlanra az 1900. évi május hó 12-ik napján d. e. 11 órakor Otlaka közgyűlésénél megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 196 kor. 30 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt gazdaságymiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi márcz. hó 6. napján.
A kisjenői kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.

Tabajdy,
kir. tábl. bír.

6767/1900.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1899. évi zárszámadása a részletezett kimutatások, vagyoni leltár; a város cselekvő és szenvedő vagyoni állására vonatkozó mérleg az anyag-számadási kivonat, a kövezetalap számadása, a tanácsnok jelentése folyó évi márczius hó 22-től kezdve folyó évi április hó 5-ig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetnek.

Erről a város adózó polgárai azzal értesítetnek, hogy jogában áll minden egyes adózónak a számadásokat megtekinteni s azokra észrevételeiket az 1886. évi XXI. 17. szakasz b) pontja értelmében a folyó évi április hó 12-én tartandó városi rendes közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal a tanácshoz betérjeszteni.

Arad, 1900. évi márczius 21.

A városi tanács.

656—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy kérézőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 393. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 13.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

871—1900. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Puszkán Nikolae nagypéli végrehajthatónak, Puszkó Geraszimné született Gurbedán Perszida n.-péli végrehajtást szenvedő elleni 160 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kisjenői kir. bíróság területén levő, a n.-péli 150 sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 9. r. és 184. hrsz. a. foglalt ingatlanra az árverést 1004 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi május hó 10. napjának délelőtti 10 órakor N.-Pélen a közgyűlésénél megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alól eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 100 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságymiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi február hó 16. napján.

A kisjenői kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság.

Tabajdy,

kir. it. táb. bír.

1227

1108/1900. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy kérézőknek és sertéseknek Magyarországból Horváth-Szlavonországból és Ausztriából való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 405. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi márczius hó 24-én.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

883—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a kérézőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényben levő intézkedéseket tartalmazó 397. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 28-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

2512—1900.

Hirdetmény.

A vető és fűmagvakat vásároló közönséget értesítem, hogy az 1895. évi XLVI. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 38286—96. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 8-ik §. értelmében a vető és fűmagvak árusításával foglalkozók a következők szigorú betartására vannak kötelezve.

Vető- és fűmagvak alatt értetnek az országban a mezőgazdasági termelés tárgyát képező, vagy e célra máshonnan behozott kultúrnövények: általában kereskedelmi, ipar-, gyógy-, kerti- és takarmánynövények, valamint a fűvek magvai, úgyszintén az erdei magvak is, melyek termelés céljára iparszerűen forgalomba hozattak, illetve kinnlítottak vagy árutatnak.

A vető- és fűmagvak iparszerű forgalomba hozatala, illetve kinnlítása és árulása 10 kgr.-on felüli mennyiségekben a következő szabályok szerint történik:

A vető- és fűmagvak csak az eladó nevének, az illető mag fajanak, illetve válfajanak és származásának (ha ehhez valamely tulajdonság van kötve), valamint az illető mag tisztaságának (súly szerint) %-ban, úgyszintén csirázó képességének (szemek száma szerint) %-ban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba. Ha a mag válfaja vagy származása az eladó előtt ismeretlen, ezt különösen kijelenteni, illetve megjelölni tartozik.

A tisztaság és csirázó képesség %-számai külön-külön meghatározott számmal jelölendők; tehát pl. a tisztaság ekként 85—90% nem jelölhető.

Ezeknek a megjelöléseknek az eladó részéről irásban meg nem rövidített szavakkal, a számjelek tisztán kiírva és pedig vagy az ajánlatban, kötelevélben vagy számlában, vagy esetleg külön értesítőben, a kicsinybeni vagy közvetítő útján eladásoknál magán a zsákon (burkolaton) le nem törölhető vagy egy könnyen el nem távolítható módon kell megtörténni. A mennyiben ez nem magán a zsákon (burkolaton) történik, a zsákoknak az eladó nevének, vagy cégjegyén kívül még egy más oly jellel kell megjelölni, melynek alapján az árjegyzékben, ajánlatban, kötelevélben, illetve számlában vagy külön értesítőben jelzett árú azonossága kétségtelenül megállapítható legyen.

A vető- és fűmagvak szállításánál, az erre használt zsákok (burkolatok) az eladó pecsétjével (ólomzár) zárandók le, ha csak erre illetékes állami magvizsgáló állomás részéről ólomzárva nem volna.

Mindazokban az esetekben, melyekben vető- és fűmagvak magkereskedők részéről számla vagy más külön írásbeli értesítővel együtt szállítatnak, köteles az eladó magkereskedő az A. melléklet szerinti nyomtatvány*) egy példányát csatolni, melynek a szállított vető- vagy fűmag burkolatán alkalmazott jel, a mag fajanak, illetve válfajanak, származásának, valamint tisztasági és csirázóképességi %-ára vonatkozó köteles megjelölés kiütetésére szolgáló rovatait az eladó kitöltheti.

Vető- és fűmagvaknak, mint „nyersárúnak” termelők részéről magkereskedők részére történő eladásoknál és a magkereskedők egymásközötti forgalmában a jelen határozmányok — az illető magvak fajanak, illetve válfajanak, valamint eredetének vagy származásának megjelölésén kívül — nem kötelezők. (L. 6. §. 2. pontját).

Lóher- és luczerna-magvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, termelés céljából forgalomba hozni tilos (1894. XII. t. cz. 51. §.) úgyszintén az egyéb vetőmagvakat is, ha azok a mezőgazdaságra (növénytermelésre) káros gyomok magvait tartalmazzák.

A vető- és fűmagvaknak az eladó részéről kötelezően megjelölt és ezzel biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi %-ára való ellenőrző vizsgálatoknál egy a tisztaságban, mind a csirázóképességben külön-külön mutatózó 5%-nyi hiány meg van engedve. Ha pedig a vizsgálat esetleg a tisztaságnál a fenténél nagyobb hiányt, a csirázóképességénél ellenben a biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi %-ok számainak 100-zal osztandó szorzatával szemben, a vizsgálat által talált két számadat ugyan e számtani eredménye a fűmagvaknál 10%-nyi, a többi vetőmagvaknál pedig 5%-nyi hiányt mutathat.

Figyelmeztetem tehát a közönséget, hogy vető vagy fűmagvak vételénél óvatosan járjon el s hogy a kereskedőtől az illető mag fajanak, illetve válfajanak származásának valamint a mag tisztaságának úgyszintén csirázó képességének %-ban való határozott megjelölését és mindezekért a szavatosság elvállalását követelni jogosítva van.

Arad, 1900. február 15.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

*) A magvizsgáló állomásokról szerzendő be

153—1900. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke asszín és bérház épület II-ik emelén fekvő 3 számú 5 utcai szoba és megfelelő mellék helyiségekkel álló lakásnak f. évi novembr hó 1-től való bérbeadása iránt folyó év április hó 2-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 520 frt. évi bér, és havként 2 frt. 21 kr. vizhasználati díj. — Bánatpénzül leteendő kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli s írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta s szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtanak be, s csak akkor vétetnek igyelembe, ha azokhoz a bánomny mellékelve van, s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogad.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1900. évi márczius hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

A Kovaszinczi jegyzőségnei

egy a jegyzői teendők, főleg az adóügy kezelésében kifogástalan jártassággal bíró egyén

folyó évi ápril hó 1-től

alkalmazást nyerhet.

Fizetése a közsegi pénztárból havi 20 frt vagyis 40 korona, magatartása és szorgalmához képest fizetésemelésre is számíthat, mosás és ágyneműn kívül teljes ellátás.

Kovaszincz, 1900. márcz. 20.

Buftea Miklós,
jegyző.

1239—1900. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Lenkutza Maximilián mint a simándi gör. kel. román egyház képv. végrehajtónak, Belles Illés végrehajtást szenvedő elleni 220 kor. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kisjenői kir. járásbiróság területén lévő, Simándon fekvő, a cs.-simándi 253. sz. tkvhen A I. 20 r. 120. hrsz. a. foglalt ingatlanra az árverést 879 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi május hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Simánd községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a Kisbirtokosok Országos földhitelintézete kivételével az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 87 kor. 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és

az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. kelt igazságügyminiszteri rendelet 4. §-ában kijelölt óvadékközpont értékpapírban a kiküldött kérelem benyújtásával avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kikiáltott szabályszerű ellenértékétől mentesülhet.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi február hó 27. napján.

A kisjenői kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Tabajdy,
kir. it. táb. bíró.

1225

1054/1900. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy kerdőzöknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényes intézkedéseket tartalmazó 404. sz. Allatgyógyászati értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi márczius hó 18-án.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

Elek község

26—1900. szám.

Árlejtési hirdetés

Aradmegyei tdközlönyvénnyhatóságai bizottság 899. sz. számú határozatával Elek községben egy-egy lejtési árlejtési feltétel megállapított, melyek engedélyezvén, felhívást nélfogva vállalkozni hogy a megállapított nek 10%-át készpénzben elfogadható értékpapírral árlejtés megkezdése községi előjárásásial le. Az árlejtés tartar folyó év április hó 7-ik nak d. e. 11 órája a község házához ezennel kitűzetti árlejtési feltételek, te költségvetés a hivatalos alatt megtekinthetők.

Megfelelő óvadékkal írásbeli zárt ajánlatok lejtés megkezdése előtt gadtatnak, utóajánlatok ban figyelembe nem vét Kelt Elekön, 1900. évi zzius hó 24-én.

Rigler József, Schimpl jegyző. 1224 bír

Kérjen mindig valódi

Tokaji cognacot

Tokaj város czimerével

(Kigyós kereszt három begyen)

az Első tokaji cognacgyárból

TOKAJBAN.

Óvakodjék mindenki értéktelen utánzatoktól, melyeken a védjegy hiányzik.

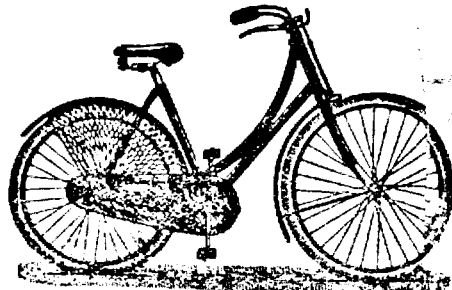
Mindenütt kapható.

Vezérügynökség: LEFKOVITS MÓR • Budapest,
Kerepesi-ut 47. szám alatt.

Singer, Wehler és Willson, Gritner, Minerva, Nathman.

Telefon 96.

Arad legrégibb varrógép- és kerékpár-javitó műhelye

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudosságához, hogy Kemény Lajos üzlete vezetésétől márczius 1-én visszavetem és üzletemet saját nevem alatt, régi helyiségemben

Szabadság-tér 7. sz. a.

tovább folytatom.

Mint tanult szakember és úgy a bel- mint külföldön szerzett tapasztalataim azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy vevőimet szakszerű munkával és a legjobb áruval mindig pontosan lelkiismeretesen kielégíthessem.

Előnyös összeköttetésem a külfölddel lehetővé tették, hogy csakis a legjobb angol és német gyártmányok kizárólagos főkezelését magamnak biztosítsam s minthogy úgy az üzletet, mint a mechanikai műhelyt magam vezetem és aránylag csekély üzleti költségem van, szakmámba vágó minden szükségletét nálam a legolcsóbb és a legelőnyösebben fedezheti, miről egyszeri bevásárlással azonnal meggyőződhetik. Teljes tisztelettel

Hammer Vilmos

villanyműszerész, kerékpár- és varrógép-kereskedő.

Singer varrógépek öt évi jótállás mellett, 30 font.

Német gyártmányú kerékpárok, mindennemű anyaghibákért egy évi jótállás, 14 frt.

Nagy szakszerű javító műhely. Villanyos házi és szállodai csengőkelefon, tűz- és vészjelzőket jutányosan, jótállás mellett szerelék

Állandó nagy raktár angol, amerikai és német gyártmányú kerékpárokból.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére a fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szünteti szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrártást (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket. még koros egyéneknek is óda bájos arcaszínt kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemial intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatával bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres téglólyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekereskedésben.